

१४०

दर्ता नं.:४८/२०७६/७७

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति
पिकाक-भक्तपुर नगरपालिका

पुर्खा दय्क तकगु सम्पत्ति, भीगु कला व संस्कृति

स्वयंया

नेपाल संवत् १९४४ गुंलाश्वः/२०८१ भदौ १५/ 2024 Aug / ल्याः १९४, दौः६

थुगुसीया ख्वपया

लोकंहवागु सापारु क्ववाल

सापारुया साँचा वाहिङ्किगु लाँपुङ्ग विशेष सुचुकुचु ज्याइवः
(२०८१ मद्दौ १ गते)

सापारुया घिँताडगिसी ल्यज्या जुयो च्वंथाय् भायो स्वयो दिसे नगरप्रमुख
(२०८१ मद्दौ ४ गते)

; DkfbSlo

@*! efb|!%, c^a\$!\$, jif{^

‘भक्तपुर काण्ड’ या खाँ न्हूंगु पुस्ताता काँ काँ सचेत याय मः

२०४५ साल भाद्र ९ गते राज्यस्तरं ग्वगु ‘भक्तपुर काण्ड’ या विरोधया ज्या भूवःत थाय् थासय् याडः वयो च्वंगु दः । नेपाल मजदुर किसान पार्टीया नेता, कार्यकर्ता व समर्थक फुक्कसिता अमानवीय यातना बियो उब्लेया पञ्चायती व्यवस्था पार्टीया पुसा हे बाकी मद्यक धू यायगु मतिं ग्वगु जः या खाँ न्हूंगु पुस्ताता काडः सचेत यायगु तातुडः थी थी ज्या भूवःत न्ह्याकः च्वंगु खः ।

आकार व ल्याखं नेमकिपा (उब्ले नेमकिसं) तहांगु मखु अयनं वं कःगु नीति पञ्चायती निरंकुशताया विरोधय् खः । मौलिक व राजनैतिक अधिकार लिता कायगु आन्दोलन, निर्वाचनय् ब्वति कायो, छ्यलः जनताया सेवा यायगु नीति, पार्टी चाय्केमरुगु प्रतिवन्धित अवस्थाय् अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिष्ट आन्दोलनया महान नेतातयगु जीवनी व साहित्यत ‘पञ्चायत’ लय पौ खय् छापय् यायगु ज्या भूवः त उब्लेया पञ्चायतता सहयाय् मफैगु ज्या जुल ।

नगर पञ्चायत निसैं राष्ट्रिय पञ्चायत तकया चुनावय् पञ्च तयसं त्याकय् मफूगु, ख्वपय जनमत संग्रहया इलय बहुदलया पक्ष भोतक्वफ्वागु, अलय् राष्ट्रिय पञ्चायतय् त्याकपुं प्रतिनिधिपिसं पञ्चायत सरकारं यागु नीतिगत भ्रष्टाचारया खाँ जनताया हःनय् आन्द्रा भोरी ल्हवयो क्यंगुलिं नेमकिपा पञ्चयतयगु मिखालय वांगु धु जुल । न्हयागुं त्वहः तयो पञ्चतयसं नेमकिपा ता क्वत्यल छ्वयगु स्वयो च्वंगु जुल ।

२०४५ साल भाद्र ५ गते बवःगु तःभ्वखा चाय्ता अमिसं नेमकिपाता न्हूयो छ्वयगु त्वहः दयकला । नियमता हाकुंचायो पुलांम्हा रापसता राहत इकय् बियगु अलय पक्षपात याडः इकय् बियगु नपां छुं छुं योजनाकाथं आक्रमण याडः हत्या यायगु ज्या उब्लेया पञ्चतयसं हे यागु खः । भाद्र ९ गते अमिसं योजनाकाथं जः ग्वयो हज्यागु दिन खः । पूर्व रापस ह्योजू जालय लाम्हा भुजिं जुलसा नेमकिपाया अपलं नेता कार्यकर्तापुं अमिगु जालय तः क्यडः सिकार जुल ।

नेम्हा प्यम्हा लोभी पापी, ग्याफारपिसं पार्टी त्वःतल, धोखा बिल, पञ्चतयगु पक्षकायो ज्या साना अलय बांलापुं व भिंपुं कार्यकर्तापुं पञ्चायतया विरोधय् भन स्यल्लाक ल्वाता । जनताता समस्या जुबलय न्ह्यागुहे पहलं जूसा सेवा याता । अशिक्षित धःपुं मिसातय्ता ग्वाकः छप्पा छधियाडः मिसात हे न्ह्यलुवा जुयो विरोध व कुखियगु ज्या भूवः त न्ह्याकला, थी थी जनता ग्वाकयगु ज्या भूवःत न्ह्याकला । गुकिं भक्तपुर काण्ड पञ्चायती राज्यस्तरं ग्वःगु तःहांगु महाजः खः धायगु क्यनय्ता तः लाता ।

नेमकिपाया नायो भाजु का.रोहित नपां ६७ म्हा नेता कार्यकर्तापिन्ता मृत्युदण्ड वा जन्मकैदया माग यागु उगु काण्ड बहुदल पुनः स्थापना मजगु खः सा हकनं हे ताःहाक यंकिगु खै । नेमकिपाया नेता कार्यकर्तात नं बहुदल पुनःस्थापनाया लागिं नं ल्वाता । नेमकिपाता धू यायगु जः ग्वगु पञ्चायती व्यवस्था २०४६ सालया जनआन्दोलनं हाँगः नपां लिडःछ्वता । पञ्चायती व्यवस्था ल्यं दांगुया हुनि मध्ये छगू ‘भक्तपुर काण्ड’ नं खः । वहे काण्डं याडः बिस्कं बिस्कं जुयो च्वंपुं कम्युनिष्टत व कांग्रेसत पञ्चायतया विरोधय् छगूतुं दबुली तय ह्यता तःलात ।

कार्लमार्क्स ‘इतिहास दोहरय् जुइ तर बिस्कं पहलं’धाय द्यूथे भक्तपुर काण्ड हकनं न्हूंगु पहलं याय् फः । उकिया नितिं राजनीतिक कार्यकर्तातय्ता ग्वाकय्ता ‘भक्तपुर काण्ड’ या खाँ नेमकिपाया संगठन दः गु थासय (जिल्लाय), पार्टी, जनवर्गीय व पेशागत संगठनं थी थी ज्याभूवः त पाखं विरोध व कुखियगु ज्या भूवः न्ह्याकः च्वंगु दः । थुकिं न्हूंगु पुस्ताता घटनाया धात्थे गु खाँ थुइके बियगु नपां हकनं हकनं थजगु घटना जुयफः धायगु खाँ ब्याकय्ता ग्वाहाली जुई ।

पिकाक-ख्वप नगरपालिका/सम्पादक-आशाकुमार चिकंबञ्जार, डेस्कटप-धन लक्ष्मी त्यात, आवरण सज्जा-रेणु ध्वज, थाकू- भक्तपुर अफसेट प्रिन्टर्स फोन ल्याः ०१-६६१३०४३, इ-मेल- khwopapau@gmail.com

का.रोहितया चीन यात्रा

अस्पतालय ब्वडः यंकलः

सनयातसेन अस्पतालय ब्वडः यंकल । डाक्टरतयसं जाँचय् याय् धुंक आराम काय्ता सल्लाह बियो दिल । होटेलय् हे डाक्टरपुं भायो उपचार यो भाल । छन्हू न्हिच्छी हे आराम याडा ।

क्यान्टनया भ्वँ कारखाना

२४ जुलाई सुथाय्

क्यान्टनया भ्वँ कारखाना स्वँ वाडा । थुगु भ्वँ कारखाना सन १९३३ सय् निःस्वांगु खः । १९३८ य् न्यकगू विश्वयुद्धय् जापानं हमला याता । उबले थुगु कारखाना जापानी तयसं लाक काल । विश्वयुद्धय् जापान बुत । जापानी साम्राज्यवादं कारखाना कोमिड्गताड्ग सरकारता लः ल्हाडः बिल ।

क्रान्तिहाँ कारखाना बांलाक चायके मफः । १९४९ या क्रान्तिलिपा कारखानां मदिकक बांलाक भ्वँ पिकाय्गु ज्या न्ह्याकल । १९४९ अथे धाय्गु क्रान्तिया इलय कारखानाय् ज्या सानिपुं ज्यामित मुक्कं ९६१ म्हा जक दता । क्रान्तिलिपा पार्टी व सरकारया ग्वाहालीं ज्यामि तयसं बांलाक ज्या साडः अपलं भ्वँ पिकाल । पार्टीया समर्थन व सरकारया ग्वाहालीं ज्यामि तयसं अपलं मेहनत याडः मन क्वसाय्क ज्या सांसेलिं १९५० तक खय् न्हिं १५ टन भ्वँ पिकाय् फत । देया न्हापांगु पञ्चवर्षीय योजना व १९५८-१९५९ खय् थुगु कारखानाय् न्हँ न्हँगु मेसिन व सामान (कलपूजा) त तयो चलय याता । उकीं १९६० तक खय् न्हिं

२७० टन भ्वँ पिकाय फत । थमनं हे चलय जुइगु व बच्छी मनू तयसं चलय याइगु मेसिन तय धुंकः क्रान्तिलिपा ज्यामीत नं ताडः हल । अः ३२०० म्हा ज्यामित थयन । ज्यामित मध्ये ८०० म्हा स्वयो अपः मिसापुं खः ।

क्रान्तिलिपा ज्यामिपिनिगु आर्थिक व सांस्कृतिक स्तर अपलं च्वजायो वल । ज्यामिपिन्ता पार्टी व सरकारं क्रान्तिलिपा ३० हजार स्क्वायर मिटर दाडः तःगु छँ (क्वाटर) त दाडः बिल । ज्यामिपिन्ता मेमेगु भ्रञ्भट मद्यकेता मंकः भुथु, नर्सरी मचाक्यवः थजगु दय्क ब्यवस्था याता । ज्यामीपिनिगु स्वास्थ्यया लागिं अस्पताल व धेबा म्वायकः उपचारया व्यवस्था याडः बिला । मजदुरपिनिगु सांस्कृतिक स्तर च्वजायकेता अवकाशकालीन स्कूल व विश्व विद्यालय व्यवस्था याडः बिल । ज्या साड नैपुं ज्यामितय मस्तय् लागिं बांलाक ब्वनयकुथि चाय्क बिला । हायँपुक मनोरंजनया लागिं कारखाना दुनय हे सांस्कृतिक पुचः व संकिपाया पुचः त तयो बिल । अमिसं इलय ब्यलय् सांस्कृतिक ज्या इवः तः क्यनिगु । अलय हप्ताय (छवखय्) स्वंगू प्यंगू संकिपा क्यनिगु । संकिपाया प्रोजेक्टरय् सानिपुं फुक्क ज्या वहे पुचः या ज्यामितयसं याइगु ।

अथेहे शारीरिक विकास व मनोरञ्जनया लागिं भतिंग्वारा, बास्केटवल थजगु थी थी कासानं तयो ब्यगु जुल । श्व वाहेकं सहकारी पसः, बैड्क, साँच्याकिगु थाय्, थजगु फुक्क सुबिधात कारखानाय् ज्या सानिपुं ज्यापु

२२ तारेख खुनुं न्हिच्छि हे रिजर्भभ्वायर (नाः मुनिगु ट्याङ्की) सफायागु जुल होटेलय । बःन्ही हितिई क्वागु नाः मव । व खाँ जिता न्हा हे धःगु खः । डाक्टरं ख्वंगु नाखं म्वँ ल्हूमते धाय्क जिं बहनी अटेरी जुयो ख्वंगु नाखं म्वँ ल्ह्या । भाय् हिलामिं जिं ख्वंगु नाखं म्वँ ल्ह्या धाय्गु मस्यु । अलय सातिखुनुं जि स्यखं चाल । जुलाई २३ तारिख खुनुं न्हा हे दयकः तःगु ज्या इवः काथं चीनं पिनय् देशय् निर्यात याइगु वस्तुत ब्वज्या, मेडिकल कलेज, क्यान्टनया पुलांगु कला संस्थानत स्वः वानय् मःगु । जिकय् ९९ डिग्री ज्वरो दता । जि ज्या इवः खय् वयगु धाय्वं क्यान्टन विद्यार्थी फेडरेशनया पासापिसं जिता थथे धायो दिल - 'मफूम्हा पासाता जिमिसं ज्या इवः खय् ब्वति काय्कल धःसा पेकिङ्ग फेडरेशन व स्वास्थ्य निवास अलय छि मां ब्वा व पासापिसं जिमिता दोष तै ।'

वयकपिनिगु धापुखय् क्वातुगु थः पह (आत्मीयता) दः । वयक पिनिगु खाँ न्यडः जिगु मन क्वसाल । जि ज्या इवलय् मवाडा, पासापुं जक वाना । अलय

ज्यामितयता ब्यूगु जुल । मिसापुं ज्यामितयगु ज्याला नं मिजपुं ज्यामितयगु ति हे दःसा मचाबुडुगु इलयनं तलब नपां ५६ न्हँ बिदा दै ।

शिक्षा, उपचार थजगू जन कल्याणया मे मेगु निःशुल्क सहूलियत बाहेकं दकलय क्वययायपुं ज्यामिता हे लच्छिया तलब ६५ युआन दै । शिक्षा, उपचार, मचा बुडुबलयया ५६ न्हूया भत्ता नपांया बिदा व मेमेगु जन कल्याणया सहूलियतया लागिं छम्हा छम्हा ज्यामिता ६९० युआन छख्य लिइक तःगु दः ।

तलब अथेधाय 'ज्याला ज्या काथंया सिद्धांत' काथं वियागु याडः तःगु । ज्या काथं धायवलय गुलि (मात्रा) व गुण (गुलिबांला) नेतां स्वई । बांलापुं न्हापांगु ग्रेडया, ज्यामीतयसं ४० युआन ज्याला काईसा मेगु सुविधात फुक्कसिता उथिंगयंक बिई । वनलिं ६५ व ९२० युआन काथं ताडः यंकी अलय आठौं ग्रेड थ्यनिबलय ७०० युआन तक थ्यंकी । थुगु कारखानाय अपलं ज्यामित न्हँपुं खः अलय ज्या बांलाक सयकपुं कुशल ज्यामित मेगु कारखानाय ज्या सांकय छ्वई । उकीं न्हापां यायपुं ज्यामितयता म्हवचा ज्याला बिडुगु जुल, लिपा ताडः यंकी ।

कारखानाया म्हासिइका कारखानाया सहायक इन्चार्ज बियोदिल । म्हासिइका बिय धुकः पाहाँ छँ नं जिपुं कारखानाया विभागत स्वः वाडा ।

कारखाना यक्व हे तः हां । दकलय हः नयया क्वथाय न्हःपां स्वः वाडा । आना तः तः रवगु सिंत (Pine wood) दायकिगु जुयो चवना । छगुकाथं आना सिं दायक पेलय याडः उकिया रस अथेधाय (Pulp) पिकाइगु जुयोचवना । उगु पल्प ढवायँ ढवायँ वैगु फिँज व च्यापच्याप च्वंक मःचा दायके बलय थें लस्सा दैगु जुयोचवना । उगु पल्प वास

तयो तःगु रासायनिक मिलेयाडः तःगु थालाखय जू वानिगु । रासायनिक ति खय सल्फ्यूरिक एसिड तयो तःगु दै । उकिया घोल ल्वाक छ्याय धुक लिपा सुलु सुलु बः वैगु छ्वालुगु ति प्याहाँ वयो च्वंगु खाँडा । वहे काप थाइगु तां खय काप गांथें भ्वँ जुयो गाकिगु जुयो चवना । गाड वांगु भ्वँ छगू लतैचा (रिल) खय हिडः तः तः पागु भ्वँ यायगु छगू भकारी थें थुतुल वै । अलय व गुलि मःगु उलि थु तुलय वं व भ्वँया थू खुत्रुक कुतां वाडः अमू (तराजु) खय लः वानि । लाडः लाडः व लहरी (ट्रक) खय तयो गोदामय यंकी । थव फुक्क ज्या मदिक थः थमनं न्हयाकः च्वनि ।

सिं दायकी बलय व पेलय याइबलय तक फुक्क ज्या बच्छी मनुखं बाकी मेसिनं (अर्धस्वचालित) याइगु । रासायनिक धोलय पल्प ल्वाकज्या सेलिं मेगु फुक्क ज्यात भ्वँ लानयगु व मोटरय (लहरी) क्वफवाडः लोड याइगु तक फुक्क ज्या स्वचालित जुई । भ्वँ जुयो प्याहाँ वैगु थासय जिमिसं चिच्यारवगु भकारी व तगवगु (घेरा) चाकः गोलागु पाइप खाडा । वहे पाइपं भ्वँ दयकिगु भोल या घोल पदार्थ मेसिन दुनयँ वाडः भ्वँ जुइगु जुयो चवना । थव भ्वँ दयकिगु तः क्वगु व चिच्या क्वगु क्वथाय फुक्क स्वाचालित मेसिन चलय जूयो चवना, आपाहांगु कारखानाय अथेहे नेम्हा प्यम्हा मजदुरत जक खाडा । अमिसं व मेसिनया स्वापु (जोनीं) स्वापुखय कछि तयो दथवी दथवी न्हयपं बियो सः न्यडः वानिगु । मतलब मेसिनं ज्या साडः च्वंगु दः लाकि मरु जक जाँचय जक याइगु । थव कारखाना आधुनिक पहलं दयकः तःगु जुयो चवना । थयं मथयं थव विभागय ज्यामितयसं बलं (शारिरीक) मखु मानसिक (दिमागं) ज्या याइगु जुयो

चवना ।

जिपुं मेगु विभागय नं स्व वाडा । व पुलांगु मेसिन जुयो चवना धाय मः । आना ३० म्हाति ज्यामित ज्या साडः च्वंगु जुयो चवना । मेसिन मनुखं चलय याइगु अर्ध स्वचालित धायमः । अथेधाय बच्छी लाहातं अलय बच्छी मेसिनं चलय याइगु ।

थुकाथं जिमिसं उगु बच्छी लाहातं अलय बच्छी मेसिनं याइगु अर्ध स्वचालित व फुक्क मेसिनं याइगु पूर्ण स्वचालित मेसिनत दःगु भ्वँया कारखाना बांलाक, मनतयो स्वया । थुगु कारखानाय पिकाइगु भ्वँ उलि च्वजायक बांलागु मखु बरु क्वय यायगु तहयायगु खः । व भ्वँ थी थी पौ (अखवार) व मेमेगु साधारण ज्याखय छ्यलिगु जुयो चवना । जिपुं चाहिलागु कारखानात मध्ये थव भातिचा फोहर अलय नाँ नं व । वहे खाँ भाय हिलामिं जिमिता न्हापां हे कांगु खः । अलय ब्यवस्था मगाडः फोहर जूगु मखुकी थव कारखानायगु अजगु हे ज्या अलय कच्चा माल व सिंतिवांगु सामानं दयकिगुलि अथे नाँवागु खः । पुलांगु भ्वँत हकनं भ्वँ हे दयकेता ह्योतःगु अपलं पुलांगु भ्वँया रास हे आना तयो तःगु खाडा ।

ज्यामितयसं अतिकं मन क्वसायक ज्या साडः च्वंगु खाडा । जिमिता लसकुस कारखानाया कम्प्युनिस्ट लीगया सेक्रेटरी याडः द्यूगु खः । कारखानाया विषय खाँ ल्हाय धुकः जिपुं हकनं कारखाना चाहय वाडा । कारखाना स्वय धुक छगू नेगू न्हयसः न्यडः लिसः न्यनय धुकः जिपुं बिदा फवडा, सुभाय देछाया । मचातबलय निसं भ्वँ व कापी गथे दयकिगु जुइ धायगु मनय धौबजी वालः च्वंगु थौ थःगु हे मिखालं स्वय दयो थमनं हे थुइके दत । उखुनुं जिता तस्कं हे आनन्द जुयो मन ह्वयक चवडा ।

स्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपां खँल्हाबल्हा

संविधान व कानुन संघीयता दक चवत अलय व्यवहारय फुक्क अधिकारत सिंहदरबार पाखय हे लिंकुंकय यंकल । संविधान खांगु म्हागसे स्थानीय शासनया बांलागु अभ्यास याडः चवंगु म्हवचाजक स्थानीय सरकारत मध्ये दकलय हःनय नां वई । खप नगरपालिका । मेपिनिगु ग्वाहाली व अनुदान फवडः मखुसे थःगु त्तिखय दानयगु सोच व ज्याइवत ज्वडः हज्याडः चवंगु नगरपालिकाता संघीयताया राज्य संरचनासं स्थानीय सरकारया अभ्यास याडः चवंगु खप नगरपालिकां संघीय शासन प्रणालीता गथे स्वता ? थुकीं खांगु, फयो वगु, काथंमछिंगु छु छु खः ? धायगु न्हयस या चाकलीं चवं चवं हज्याडः चवंगु दायित्वबोध डटकमं खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति नपां खँल्हा बल्हा यागु जुल । वयक नपांया खँल्हा बल्हाया भाय हिला -

न्हयस : स्थानीय तह न्हयाकयगु खाँय छिकपिनिगु बिस्कं पहःया इतिहास व अनुभव द । उकिया खाँय छुं धायो दिइला थें ?

लिसः नेपाल संघीयता छ्यलय धुंक स्वंगू तहया सरकार पलिस्था याता । नेपःया संविधानं स्थानीय तहता नीन्यगू थमनं हे याय दःगु अधिकार ब्यगु दः। वहे अधिकारत छ्यलयः खप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य, सुचुकुचु, सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयगु, कासाया लागाय् ज्या साँ सां वगु दः । मेपिसं गथे यागु खः जिमिसं नं अथेहे याडः वयागु खः ।

कानून अथें हे छ्यः वइगु मखु, मनूतयसं छ्यलिगु खः।

कानून ब्यगु अधिकार काथं जिमिसं मःकाथंया कानूनत दयकः ज्या हज्याक वया ।

न्हयसः नेपाल संघीयता छ्यः गु थ्यं मथ्यं हिं गुदा दत । थव हे इवलय संघीयताया अभ्यासय छिकपिनिगु छु मति वाना ?

लिसः विकेन्द्रीकरण व स्वायत्तता बांलाक छ्यलय फःसा नेपाल थजगु चिच्या हांगु देशय संघीयता हे मः धायगु मरू धायगु खाँ नेपाल मजदूर किसान पार्टी उब्ले हे धवाथुइक धाय धुंकगु खः । २०७२ सालय नेपःया संविधान छ्यलय हःसेलिं संविधानं ब्यगु अधिकारत छ्यलयः जनताया सेवा याडः

वया । संविधान छ्यःगु न्हयदा च्यादा दत । थव चिच्याहाकगु ई खः । अन्तरिम संविधानय हे संघीयता तःसां नं न्हूंगु संविधानं उकिता संस्थागत याता । केन्द्र, प्रदेश व स्थानीय तह लिपातिनि व छ्यलय हःगु खः । उकिं म्हवचा इलय हे थव ज्यूला मज्यूला जक धायगु ई मवनिथें चवं ।

संघीयता छगू काथंया राज्य संरचना जक खः । संघीयता दयवं दे हज्याई अलय मरूसा दे हे ल्यनिमखु धायगु खाँ नं मखु । उकिता छ्यलयगु धात्थेंगु खाँ खः ।

सोभियत संघ, अमेरिका, स्वीटजरल्यान्ड, भारत थजगु अपलं देशय संघीयता पाखं नं दे हज्याय फः धायगु क्यना । उकीं संघीयता छगू काथंया राज्य संरचना जक खः । उकीं संघीयता दयवं दे हज्याइ मरूसा दे हे दैमखु धायगु खाँ ख हे मखु । उकिता छ्यलयगु हे धात्थेंगु खाँ खः । सोभियत संघय समाजवाद मदय धुनय वं हे दे क्वचा क्वचा थल ।

न्हयस : नेपाल संघीयता गिकः बांलाकः छ्यलय मफः बलय तुइम्हा किसी लहिय थें जुय धुकल । दसुकाथं केन्द्र सरकार हिलयतं प्रदेश सरकार नं हिली । मन्त्रीतयता विइगु सेवा सुविधासय हे अपलं घेबा खर्चजुल । थुकि अः अपलं कुखिडः चवंगु दः । थुकि छिगु छु विचः दः ?

लिसः थुकी राज्य संरचना स्वयो थुकिता न्हयाकिपुं दोषी खः । डादाया लागिं त्याक बापुं सरकार न्यला - प्यलां हे

सच्छिव पीगु स्वप पौ. ब.छि पौ(पाक्षिक)

क्वः दैगु, दात्याख्य् डाक तक संघीय सरकार हिलिगु, प्रदेश्य नीम्हा नीडाम्हा मन्त्री हिलिगु, थजगु ज्याखं समस्या ब्वलांगु खः। उकिं संघीयता हे समस्या धायगु स्वयो थुकिता न्ह्याकिपिनिगु चिन्तन व इमानदारिताया समस्या खः। संविधान व कानुन्य संघीयता धायो च्वत अलय फुक्क अधिकार सिंहदरबारय् हे लिक्कुकः तल। प्रधान मन्त्री व मुख्य मन्त्रीतय्सं नपां स्थानीय तह केन्द्रया कचा जक खः धायो जुइगु।

(संविधान व कानुन्य संघीयता च्वत अथेनं व्यवहाय् फुक्क अधिकारत सिंह दरवारय् लिक्कुक तल। प्रधानमन्त्री व मुख्य मन्त्रीतय्सं हे स्थानीय तह केन्द्रया कचा जक खः)

संविधान हे हिंन्यगु तगितकया अधिकार फुक्क स्थानीय तहता ब्यगु खः। भूमिसुधार नगरविकास, पशु चिकित्सा थजगु जिल्ला स्तरीय फुक्क संरचना अथेतुं दः नि। संविधान्य च्वयगु जक मखु छ्यलयगु दकलय् तहांगु ज्या खः। शासक दल तय्सं उकिता बांलाक छ्यलयगु मतिहे मतः।

न्ह्यस : सिद्धान्त संघीयता बांमलागु शासन व्यवस्था मखु। छु नेपालय् श्व राजनीतिक दलया नेतातय्सं थुइकगु स्वयो यत्त पागु विषय जुगु खःला ?

लिस : संघीयता संविधान्य च्वय हँ अपलं छलफल जुय मःगु। भी छु, मोडेलय् वानयगु ? भारत यायगु थें बच्छि (अर्ध) संघीयताला वा सोभियत संघया थजगु राज्य हे बिस्कं जुय फँगु आत्मनिर्णय नपांया संघीयताला धायगु खायँ अपलं छलफल यागु जुसा देशं थौया दुःख फय मालिगु मखुज्वी।

विकेन्द्रीकरण व स्वायत्तता बांलाक छ्यःगु जूसा नेपालय संघीयताया खाँ हे प्याहाँ वैगु मखु। अः विश्व विद्यालय, अस्पतालत न्ह्याकयगु जिम्मा नं स्थानीय तहता ब्यसा बांलाई। संघीयताया विश्वब्यापी मान्यता काथं केन्द्रं मुद्रा वा बैकिङ, परराष्ट्र तःतः हांगु उद्योगधन्दात, सीमा सुरक्षा यायगु थजगु ज्या, प्रदेशं मध्यम स्तरया ज्यात, अलय मेगु स्थानीय तहता ब्यसा अःपुई। स्थानीय सरकार धायगु जनताया थिइक च्वंगु सरकार खः। जन्मदत्ता, मृत्युदत्तानिसं जनतानपां तप्यंक स्वापु दःगु विषय स्थानीय तहं हे याई। गुलि अपः अधिकार स्थानीय तहता बिई उलि हे प्रजातन्त्र बांलाई।

न्ह्यस : नेपाल थजगु देशय् अधिकार विकेन्द्रीकरण याडः स्थानीय तहता बल्लाकल घःसा संघीयताय् हे मवांसं नं अधिकार छ्यलयगु व इड बियगु (उपभोग र प्रत्यायोजन) याय फँ ला ?

लिस : काचाक्क, अःतुं अथे मधाय्। श्व संविधान हँ उखय् पाखय् वांगु जूसा मेगु हे खाँ जुई। अःभी संघीयताय् वानय धुन। थुकी अपलं (कमि कमजोरी) मगा-मचः दय्फः।

अजगु मगा मचःत ल्हवडः हज्याय्ता फयांफक्व अपः कुतः याय् मः। संघीयता तःमलाडः एकात्मक राज्य खय् ल्याहाँ वगु हलिमय तःगु हे देश नं दः।

न्ह्यस : संघीय छ्यलयता केन्द्र, प्रदेश व स्थानीय स्वंगु तह दत। केन्द्र प्रदेशता संविधानया काथं स्वायत्त प्रदेश काथं मकःसिं थगु कचा काथं जकः काइगु अलय प्रदेशया हैसियत घःसा बँख्यावाथें जक याता धायो च्वंगु नं दः। छिकपिनिगु गजगु काथं फयो वयो च्वाडा ?

लिस : थःगु पहः जनताया सेवा याडः थमनं हे पुष्टि यायगु खः। स्थानीय वा केन्द्र प्रदेशया औचित्य पुष्टि याडः विइ धायगु मखु, ज्या याड क्यनयगु खः। दसुया लागि वागमती प्रदेश यायगु हे खाँ ल्यायगु खःसा थयं मथयं ७० अरब बजेट दः। उगु बजेट जनताया नितिं छ्यःसा बांलाइगु खः। २०८०/८१ सं बागमती प्रदेश सरकारं ख्वप नगरपालिकाता कानुन बमोजिम बियमःगु धेबा नं मब्यु। प्रदेश थमनं हे मः काथं तः तः हांगु कारखाना, अस्पताल, कलेज विश्व विद्यालय दय्कः ब्यसा ज्यगु। उकि जिमिता छतिं हे आपति मरु।

प्रदेश सरकारं गुगु ल्याखं ज्या सानय् मःगु खः अथे याय् मफ। याय् फँगु नं गथे ? मुख्य मन्त्रीत खुला हे ल्यनिगु मखु। प्यला प्यला खय् मन्त्रीत हिलः च्वनिगु। राजनीतिक अस्थिरता हे विकासया पंगः खः।

न्ह्यस : प्रदेश थःगु पहः क्यनय मफगु नं हकनं हे केन्द्रीयसं शासन प्रणालीया स्वरूप ल्यंक तःगु हे खः घाई। प्रदेशता नं पार्टीया केन्द्रं ब्य दैगु प्रशासनिक काथं नं ज्या ब्ययो हैगुलिं गडवडी यां थुख्य पाख्य खःला की ?

लिस : पार्टी ज्या ब्वइगुलिं शंका याय् मःगुथाय् हे मरु। दलीय व्यवस्थाय् केन्द्र जुयमः या प्रदेश पार्टीं घःकाथं हज्याई, हज्याय् मः। अःशासक दलतय्सं सरकारया नितिं नैतिकतां मब्युकाथं गाथि सरकार दय्कगु हे समस्याया मू हुनि खः।

न्ह्यस : पार्टी दुनय केन्द्रीय न्ह्यलुवापिनिगु तस्कं हे द्योपहः (देवत्वकरण) याड च्वंगु खानय दः। प्रदेशय् छगु नं छगु पार्टी न्ह्यलुवा यो जुई। थजगु इलय स्वायत्त ढंगं बिचःयाइथें च्वला ?

लिस : हकनं धाय्, पार्टी प्रणालीखय् पार्टी न्ह्यलुवा याई। चाहे संघ, प्रदेश स्थानीय सरकार थजुयो ब्य, छगु, विचारधारा ज्वडः हज्याई। थः त्यागु प्रदेशता गथे न्ह्याकयगु धायगु खाँ नं पार्टी हे क्वः छिई।

न्ह्यस : थुकिया अर्थ प्रदेशत आपाति जुगु दोष राजनीतिक

सच्छिव पीगु स्वप पौ, बःछि पौ(पाक्षिक)

दलतयता हे बियमः घायगुला ?

लिसः धात्थे खः, संविधानं हे क्वःछिडः प्रदेशतयता अधिकार ब्यगु खः। अलय प्रदेशं कानून हे दयकिगु मखु। स्थानीय तहता नं यक्व हे विषयलय् कानून दयकेगु अधिकार नं प्रदेशता बियो तःगु हे ख। अथेनं मदय्क। ख्वप नगरपालिकां ६६ गु ६७ गू कानुनत दयके धुंकल। उकिया लिधांसय् नगरपालिका न्ह्याकः च्वंगु दः। अलय प्रदेशं दयकः मबिला दक पिड च्वनय म्वः। मंक अधिकारया धलःखय् लागु विषय भातिचा समस्या दः। एकल अधिकारया विषयलय् यां कानून दय्कः छ्यलः वयो च्वडा। उकिं याडः जिपुं छुं नं खायँ इतिमिति काडः गथे याय् दक च्वनय् म्वँ।

न्ह्यसः स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७८ य् छुं मचः मगागु दःला कि ? थुगु साँया छिकपिनिगु अनुमत छु दः थै ?

लिसः जिल्ला स्तरीय संरचनात स्थानीय सरकारं हे न्ह्याकय् फः। पशु चिकित्सालय, जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई, नगरविकास, खेलकुद समिति खारेज याडः स्थानीय तहया लाहातय् लः ल्हाडः बियमः। छुं ज्या हे मरुगु जिल्ला समन्वय समितित मःगु मखु। कार्यकर्तात लहियगु बाहेक उकिया छुं मेगु ज्या मरु। थजगु विषयत स्थानीय सरकार ऐनय हिलः तय् मः।

न्ह्यसः संविधान, कानूनं स्थानीय तहता अपलं बल्लाक तःगु दः। अयां संविधानं स्थानीय तहता अपलं बल्लाक वयाडः तःगु दः। थुकाथं सिंह दरवार छँ छँ थयंकय् घायगु नं याडः तयो च्वंगु दः। छु धात्थे सिंहदरवार छँ छँ थयंगु जनतां मति तांक च्वंगु दः ला ?

लिसः सिंहदरवार गांगामय मखु भ्रष्टाचार गां गामय् थयना जक जनतां धवचा नकः च्वंगु दः। सिंहदरवार या अर्थ शक्ति व अधिकार धःगु खः। शक्ति वा अधिकार गां गामय् थयंकय् धःगु खः।

दलतय् सं राजनीतिक कार्यकर्ता पिन्ता बांलाक थुइकः काडः महःगुलिं अपलं थासय् भ्रष्टाचार व अनियमितता जुगु नं धात्थे खः। गनां मज्यगु ज्या याता आना कार्वाही याय मःगु खः। भ्रष्टाचारया त्वह तयो स्थानीय तहया अधिकार कटाय् दैमखु। स्थानीय तहता मः काथंया तालिमा बियो सक्षम यायां थयंकय

मः।

स्थानीय तहं एसइइ परीक्षा काय् हे फैमखु, हिन्यगु तगि तकयां गना सम्भव दैधाय्गु मतिं सिंहदरवार न्ह्याक च्वनिपिगु बिचः खः। ख्वप नगरपालिकां डागू, च्यागू व हिगू तगियाय्गु नं जाँच कायो वगु दः। उकियालागिं जिमिकय् परीक्षा बोर्ड नं दः। एस इ ई या परीक्षा जिम्मा ब्यसा नं कायो न्ह्याकय्ता तयार दः। ख्वप नगरपालिकां नेगू इन्जिनियरिड कलेजनपां च्वय थयंकया शिक्षा ब्वंकः बिइगु न्ह्यगु शैक्षिक संस्थात चाय्कः वगु दः। थाना ७७ गू जिल्लाया न्हयद्वस्वयो अपः ब्वनामिपुं ब्वडः च्वंगु दः। विश्व विद्यालय चाय्केगु मतिं जिपुं हज्याडः च्वडागु दः। मेमेगु नगरपालिकाता नं छसिकाथं सक्षम यायां थयंकय् मः। फुक्क ज्या केन्द्रं छाय् कुबियो च्वनय्गु ?

न्ह्यसः स्थानीय तह बल्लासा जनताया ज्या मथां मथां अःपुक जुइगु अवस्था यां वगु खानय दः। अलय स्थानीय तहतय् सं चिच्या चिच्याहांगु ज्या याकय्ता सिफारिसत काय मालि बलय नं अपलं शुल्क काक च्वना घायगु दुपं नं दः। थुकि छिगु छु घापु दः थै ?

लिसः गुलिं पालिकाय अथे नं जुला जुइ अलय फुक्क थासय् मखु। ख्वप नगरपालिकां अपः कर काय्गु स्वयो करया चाकः तः चाक याता। घर बहालकर न्हपा १२ प्रतिशत खः जिमिसं १० प्रतिशत याडा। औद्योगिक/संस्थागत व सामान्य नागरिकपुं च्वनिगु याडः नेथीकाथं ब्वथला नागरिकपुं च्वनिगुयाता ५ प्रतिशत व संस्थागतता १० प्रतिशत तुं याडः तया। सुचुकुचु कर्मचारीत १५० म्हा दः। न्हपा लच्छिया स्वीतका दक सफाई कर काइगु अः लच्छिया ७५ तका याडा। मू मू बजारय् टिपन टापनया ब्यवस्था याडः तया सुचुकुचुखय् जक जिमिगु १२/१३ करोड तका खर्च जुइगु।

सच्छिव पीगु स्वप पौ. ब.छि पौ(पाक्षिक)

न्ह्यस : स्वप नगरपालिकां न्हपानिसें हे थःगु तुतिखय दानयगु विकासया मोडेल डालः वयो च्वंगु दः । ७२ सालया तः भवखाचा लिपा नं छिकपिसं विदेशी बजेटत कायमसु दक मकःसिं वला । थव गथे याय फता ? थजगु ज्या देशां देखिया नगरपालिकाय छगु ब्वस्यलागु मोडेल काथं यंकय फौलाकी मफै ?

लिसः फौ छाय मफै ? व उलि थाकुगु ज्या मखु । भीसं मेपिन्के कायो म्वायगु मति व चिन्तन त्वः तय् मः । स्कूलय् पोल्हें चियता, हिति तयता, किबा दयकेता एन जिओ मःजुयगु, स्कूल भवन दानयता आइ एन जि ओ मःजुयगु । थमनं छुं मयाइगु अलय् कत वयो याडः ब्यसा ज्यू धायगु मति हे थौया समस्या खः । मेपिन्के फवँडः फवँड म्वाइ पिनिगु इज्जत दैमखु । २०७२ सालया तः भवखाचां ख्वप देशय् अपलं नोक्सानी याता । नेपःया सरकार व जर्मनी विकास बैंक पाखं जर्मन सरकारं छगु करोडे युरो (नेपःया १ अर्व २० करोड तका) ख्वपया सम्पदात ल्हवनय् कानय् यायता सम्भौता जुल । भीगु स्वाभिमानय् घः लाइगु जूगुलिं भीसं उगु धेबा लिता छ्वया । जिपुं जनताया दश्वी वाडा, वयकपिन्ता धाया 'सलंस दाँ हाँ भी पुर्खापिसं डातापोल्हें, लुँ धवाका, डयडापा इयो दयकेता सुयाकय् ध्याछ धेबा ग्वाहाली मकः । थौ कन्हे दायँ ४३३ म्हा इञ्जिनियर ब्वलांकयगु नर्सतब्वलांकयगु, तःगु विषयलय् स्नातक व स्नातकोतर तगिं ब्वंकय् फःगु नगरपालिकां छुं भाति धेबाया लागिं विदेशी तयके कपक्वछुडः लाहा फःसा भीगु इज्जत दैमखु । बरु फक्व ग्वाहाली याडः दिसँ धाया । जनतां ग्वाहाली यात । छगु जक सम्पदा ल्हवनयगु इवलय् नं करोडं चन्दा बिल । ट्रलंद्रपीसं ज्या साडः जन श्रमदान याता । सेवाखय् धितुधिडः याडः च्वंगु दः ।

अःनं गुलिं ज्यात जुयो च्वंगु दः व फुक्क उपभोक्ता समिति पाखं ग्वाहाली, श्रमदान मधाक्व याडः च्वंगु दः । गुकिं ज्या बांलाइगु जुल । मेगु स्थानीय जनताता ज्या दैगु जुल । मेगु खाँ थःगु सीप ज्या व ज्याभः त नं छ्यलय् दैगु जुल । अलय् नगरपालिकाया धेबा नगरपालिकाया जनताया दश्वी सं चाहिल च्वनिगु जुल ।

न्ह्यस : उकिया अर्थ छिकपिसं च्वयया भरय् मच्चंसैं जनसहभागिता अपलं बः बियगु जुलाला ?

लिसः पाय्छी ।

न्ह्यस : थजगु बिचः गथे ब्वलाना ?

लिसः नेपाल मजदुर किसान पार्टीया हानय बहम्हा नायो भाजुं तःदा हौंसिं हे कतया भरय् म्वायगु मखु थःगु हे

तुतिखय दानय मः दक लाँपु क्यड भःगु खः । ख्वप नगरपालिकां थःगु तुतिखय दानयगु (अभ्यास) कुतः याडं तुं वला २०५९ निसें २०७४ साल तक हिंडादातक स्थानीय तहलय जनप्रतिनिधिपुं मरुसेलिं कर्मचारी न्ह्याकय् मःबलय् समस्या वल । ख्वप दे विकासया पलाय् यक्व लिपा लात । जिपुं चुनावं त्याडः वयानिं छगु छगु सम्पदा ल्हवनय्-कानय् व विकासया ज्या खय् जनसहभागिताता हृदाय तयो ज्या साडः वया ।

न्ह्यस : थुगु इलय छम्हा नेम्हा स्वतंत्र मेयर पिनिगु ज्या या खाँ चाकमनं बय बय याडः च्वंगु दः । छु धात्थे स्थानीय सरकार न्ह्याकयता । अथे न्ह्याम्हालिसे नं ल्वाडः च्वनय मःला ?

लिसः व वयक पिनिगु खाँ जुल । जिमिगु उकी छुं हे धायगु खाँ मरु । फुक्कसिया ज्या सानयगु थःथःगु पहः दै । मनु पाय् धुंकः बिचः नं पाइगुलिं उकिता मेकाथं मकाया ।

न्ह्यस : स्वप नगरपालिकां छुछु समस्यात फयो च्वंगु दः गुकिता सरकारं ग्वाहाली याडः बिड धायगु मति दः ?

लिसः ख्वप नगरपालिकाया स्वंगू मू मू समस्या खानय् दः । न्हपांगु खः ख्वप विश्व विद्यालय निः स्वानयगु । थव जिमिगुं बलं हायँ मरुगु संसदं हे विधेयक पारित याय मःगु, अपलं कुतः याडानं थव ज्या जुय मफः । थुगुसी नं सरकारं हिलय् वं हे सरकारं व विधेयक लिता काला दक न्यनय् दः ।

नेगूगु उत्तरपाखय्या कासन खुसीव दक्षिण पाखय्या हनुमन्ते (खोहे) खुसी सफायाडः यचु पिचुक नाः न्ह्याकयगु स्वय मंदःगु खः । थी थी हुनिं व अथेजुय मफःनि । अः खुसी सिथं पाइप लायगु ज्या क्वचाइ थें हे च्वनय् धुंकल । फोहर प्रशोधन (सफा याय् धुंकः) दक नाः खुसी जुकयगु दक सल्लाघारी ५७ पी व खोहे हनुमान घटय् न्हयपी च्यापी जग्गाय् फोहर नाः यचुकिगु प्रशोधन केन्द्र दयकः च्वंगु दः ।

स्वंगूगु -विश्व सम्पदाया धलः खय् नां जःगु ख्वपया लाय्कुया कला संग्रहालय् तयो तःगु भवन लाल दरवार नपांया भवन मल्लकालय् थें च्वंकः दानयगु । जिमिसं थथे मति तयो मल्लकालय् डयडापा इयो थिडक छखा दरबारदःगु जुयो च्वना । २०७५ सालय् संस्कृति मन्त्रालयया सचिव पुरातत्वविभागया उब्लेया डाइरेक्टर भेष नारायण दाहाल व नगरपालिकाया दश्वी (त्रिपक्षीय) स्वंगु पक्षया छलफल याडः मल्लकालया दरवार थें याडः दयकेगु खाँ क्वः जित । युनेस्कोयाय्गु नं अनुमति काय मःगु प्रावधानं अः तक उगु ज्या हज्याय मफःनि । अः ल्हवनयता जक पुरात्व विभागं उकिया डिजाइन दयकगु दः । सायद अः उगु ज्या हज्याई ।

नेपालय संघीयता व शिक्षा

विवेक

नेपालय संघीयता छ्यःगु नं गुदा दत । अजनं संघीयता बांलाक छ्यलय् मफःनि । संघीयताया अर्थ अधिकार विकेन्द्रीकरण व स्वायत्तता खः । नेपाल मजदुर किसान पार्टी नेपालय विकेन्द्रीकरण व स्वायत्तता बांलाक छ्यलय् फः सा संघीयता हे मः धायगु मरु धायगु बिचः संविधान दय्क च्वंगु इलय हे पिब्वगु खः । उगु विचः अः भन भन ई लं फ्वंगु बिच थें जुयो वगु दः ।

नेपः या संविधानं शिक्षाया अधिकार स्वंगु तहया सरकारता इडः ब्यूगु दः । आधारभूत व मा. वि तगिं तकया शिक्षाया फुक्क अधिकार स्थानीय तहता, केन्द्रीय विश्वविद्यालय व केन्द्रीय प्रतिष्ठान अलय विश्वविद्यालय मापदण्ड व अनुगमनया अधिकार केन्द्र (संघ) सरकारता अलय संविधानया मंकः धलः ख्य शिक्षा तयो तःगु गुलिं नं अधिकारत सङ्घ, प्रदेश, व स्थानीय तहलय् तयो तःगु खानय् दः । मंकः धलःया खायँ अः तक छुं नं कानून दयकगु मरुनि ।

स्थानीय तहया अधिकार संघय् तयमःगु माग याडः नेपाल शिक्षक महासंघय् आन्दोलनं हे याता । उब्लेया शिक्षामन्त्री देबेन्द्र पौडेल व महासंघया दश्वी, उकिया बारे सम्भौता नपां जुल । संविधानं धायो क्यङ् तः काथंया अधिकारत संविधान संशोधन मयाकं केन्द्रय् थयंकय् फै मखु । अः मंकः धलः ख्य लागु मा.वि. तगिं तकया शिक्षा स्थानीय तगिख्य लाकः संघ व प्रदेशया अधिकार दुनय लाकय्तांगु दः । श्व सरकारया मज्यूगु, संविधानया भावना व नुगः खाँया अखगु सोच खः । शैक्षिक गुणस्तर हज्याय मफूगु नं अधिकार स्थानीयता दोष बियो मखु संघं स्थानीयता ज्या सानय् छिंक मव्यूगुलिं खः । गुलिं

पालिकातयसं यां न्हास्वयो तस्कं बांलाक हछ्याय् धुंकगु दः।

शिक्षाख्य राज्यं छ्यःगु लाय

शिक्षाख्य सरकारं म्हवचां जक लाय छ्यलय च्वंगु दः । अन्तरराष्ट्रिय मापदण्ड काथं मुक्कं बजेटया २० प्रतिशत बजेट शिक्षाख्य लाय छ्यलय् मः । आ.व.२०८१/८२ या लागिं मुक्क बजेट १८ खर्व ६० अर्ब ३० करोड छखयलिइ कगुली शिक्षाया लागिं २ खर्व ३ अर्ब ६६ करोड थयं मथयं ११ प्रतिशत छख्य लिइकगु दः ।

शिक्षाया नितिं छख्य लिइकगु बजेट राष्ट्रिय सञ्चिति कोष व वैदेशिक ग्वाहाली कायगु याडः च्वंगु दः। बैदेशिक ग्वाहाली व राजश्व मुनयगु नं म्हवचा जुयो वांगुली बुद्धिजीवी पिसं छख्य लिइकगु बजेट नं लाहातय् लाइला मलाइला दक शंका याडः च्वंगु दः ।

छख्य लिइकगु बजेट मध्ये शिक्षक पिनिगु तलब भत्ता, मसलन्द व मे मेगु याडः चालु खर्च ख्य ८५ प्रतिशत क्यङः तःगु दः । १५ प्रतिशत तक शिक्षक तालिम, क्षमता अभिवृद्धि, शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, नपां पूर्वाधार निर्माण पाखय्खर्च जुइगु क्यङः तःगु दः । थुलि म्हवचा जक लाय छ्यलयः गथे सामुदायिक ब्वनय् कुथितपाखं गथे भिंगु शिक्षा बिय फै ? (निःशुल्क) धेबा म्वायकः ब्वंकय् फैगु गथे ?

सरकारं गाक्क बजेट छख्य मलिइकगुलिं याय्ःगु मति न्ह्याक्व हे तःसां अ.मा.वि. तगिंतक धेबा म्वायकः निःशुल्क ब्वंकय् फै मखु ।हिंछगु हिंन्यगु तगिं ब्वंकिगु ब्वनय्कुथिता सरकारं अःतक शिक्षक दरबन्दी बियफःगु मरुनि । नेम्हा प्यम्हा शिक्षक पिनिगु क्वतिया अनुदानया भरय् ब्वनय्कुथित चाय्कः च्वंगु दः । निजी ब्वनय्कुथि तय्स थः यत्ये धेबा कायो आखः

ब्वंकः च्वडानं सरकारं न्हयप प्वः तिडः, मखां छुडः, म्हूतसुप्वः तिड च्वना । अः शिक्षाया नितिं छख्य लिइकगु जूसा धेबा म्वायक निःशुल्क शिक्षा कायो ब्वंकय् फैगु खः ।

ख्वप नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु ख्वप मा.वि. ख्य जक हिंछगु व हिंन्यगु तगिंख्य याडः थयं मथयं प्यट्ट ब्वनामिपुं ब्वडः च्वंगु दः उगु ब्वनय्कुथि सरकारी ब्वनय् कुथि खः । अथेनं अः तक हिंछगु व हिंन्यगु तगिंया लागिं सरकारं ध्याछ धेबा हे अनुदान ब्यूगु मरुनि । ब्वनामिपिन्के म्हवचा जूसां धेबा मकायागु जूसा ब्वनय्कुथि चाय्के फै मखु । उकिं निःशुल्क नाराख्य मखु ब्यवहारय् छ्यलय् मः । उकिया लागिं नेपःया सरकारपाखं माक्व अनुदानया ब्यवस्था याय् मः ।

अः शिक्षाया व्यवस्था तस्कं कमजोर छगु तगिलय भर्ना जुपुं सच्छिम्हा मध्ये हिंन्यगु तगिं थयनिबलय् स्वीम्हा जक ल्यं दैगु । मेपुं न्हयः म्हा गना ताना ? फुक्क ब्वनामिपिन्ता ब्वंकय्गु न्हूगु शिक्षा नीति सरकारं छाय महला ? शिक्षामन्त्रालयया मन्त्री सचिव व च्वय च्वयया कर्मचारीत हे थुकिया दोषी खः ।

स्थानीय तहता ववत्यल : शिक्षा विधेयक

थुगुसी एसइइ खये ५३ प्रतिशत ब्वनामिपुं फेल जुला । हिंन्यगु तगिंया परीक्षाफल नं व स्वयो उलि मपा । उकिया मू हुनि अपलं ब्वनय कुथिसं विषयगत शिक्षक मरुगु, साफू कुथि व प्रयोग शाला मरुगु अलय गुलिसिनं जाँचतक साफूया ख्वः हे स्वय मखानिगु, ब्वनय्कुथि भौतिक पूर्वाधारत मरुगु खः ।

अजनं प्रस्तावित शिक्षा विधेयकय् मा.वि. तगिलय गणित व विज्ञान अंग्रेजी

माध्यमं मब्वंकसें मगा धायो तःगु दः । छु धात्थे नेपः या फुक्क ब्वनय्कुथि अः गणित व विज्ञानया मास्तरत छ्वय् फँगु खः ला ? खाँख्य चर्चा याय्ताजक मखुसें वास्तविकताया झ्यालं क्वस्वयो शिक्षा नीति दयकगु जूसा व्यवहारिक जुई ।

अथेहे ब्वनय्कुथिया प्र.अ. याय्ता नं न्हूगुं प्रक्रिया ह्य तांगु दः । अः स्थानीय तहं थःथः गु शिक्षा ऐन दय्कः प्र. अ. व शिक्षकपुं तयो वयो च्वंगु दः । अलय् विधेयक्य प्र.अ. धिंधिं बल्ला याडः ल्यय्गु, उकिया लागिं जिल्ला शिक्षा अधिकारीया नायोसुई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत व जि.शि.अ. पाखं मनोनित छम्हा शिक्षाविद याडः स्वम्हासियाय्गु छगू प्र.अ. ल्यय्गु पुचः दयकेगु प्रस्ताव यागु दः । विधेयक पारित जूसा स्थानीय तहया अधिकार स्वत हे लाक काई ।

संघीयता छ्यलय् धुकः जिल्ला शिक्षा कार्यालय उब्ले हे खारेज जुय धुकल । अलय् संघ सरकारं थी थी त्वह तयो जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई दय्कः जि.शि.का. या ज्या याडः वयो च्वंगु दः । प्रस्तावित शिक्षा विधेयक्य छगू छगू जिल्लाय् छगू जिल्ला शिक्षा कार्यालय दै दक च्वयो तःगु दः । थुकीं जिल्ला शिक्षा कार्यालय हकनं म्वाकः ह्यगु कुतः जुयो च्वंगु बांलाक सिय् दः । संविधानया अखः जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाई दयकेगु कुतलय उब्लेया शिक्षा मन्त्री गिरिराज माणि पोखरेल छ्थाय धःगु दः- 'फुक्क स्थानीय तहत संविधान काथंया हिन्त्यगू तगिं तकया जिम्मा कुबिय फःपुं मरु । श्व बुलुहुँ छसिकाथं स्थानीय तहता लः ल्हाडः यंकय्गु खः । अलय् भन अकातं पला छिडः शिक्षाया लागाय् केन्द्रं क्वत्तलः लाकः कायो यंकः च्वंगु दः ।

शिक्षक व राजनीति

शिक्षकपिसं राजनीति ब्वति काय मरुगु अलय् ब्वति काल धःसा कार्वाही याय्गु तकया सूचं उब्लेया शिक्षामन्त्री सुमना श्रेष्ठं

पिब्वगु खः । शिक्षकपिसं निर्वाचनय् ब्वति कायो, भोट बियो, वा भोट फ्वनय् मरु धःगु पञ्चायतयाय् हे न्हूगु पहः खः । पञ्चायती व्यवस्थाय राजनीति यात धाय्गु त्वहः तयो अपलं शिक्षक पिन्ता लिकायो छ्वता । अथेनं शिक्षक पिसं राजनीति याय्गु त्वःमतः । दलत चायके मरुगु इलय नं शिक्षक तयसं सुचुक सुचुक पञ्चायत विरोधी ज्या इवः बांलाकः न्ह्याकः च्वना । अलय् थौया दलीय व्यवस्थाय शिक्षक थजपुं सचेत नागरिक पिन्ता वैचारिक स्वतन्त्रता मब्यूसं कुडः तय्गु गलत व प्रजातन्त्र विरोधी ज्या खः ।

नेपाल मजदुर किसान पार्टी आवद्ध अपलं शिक्षक पासापिसं उगु इलय् जिल्ला-जिल्लाय् वाडः पार्टी संगठन तः ब्याक यंकय्गु ज्या याडः दिल । अपलं शिक्षकपिनिगु जागिर चय्त जूगु जक मखु जेलय् नं कुंकः च्वनय् माल अथेनं प्रजातन्त्र ह्यगु ल्वापुख्य वयकपुं लि मच्यु । २०४६ सालया पञ्चायती व्यवस्था विरोधी निर्णायक आन्दोलनय् शिक्षकपिनिगु तः हांगु लाहा दः । व पाखं सय्कः थुइकः ज्ञान कायो हज्याय्गु थौं इलं धायो च्वंगु दः श्व शिक्षक पिनिगु जिम्मेवारी व कर्तव्य नेगू खः ।

अः याय्पुं अपलं नेता त छुं छुं इलय् शिक्षक हे खः । शिक्षक आन्दोलनया न्हयलुवा जुयो जूपुं नं अः गुलिं सांसद मन्त्री प्रधानमन्त्री जुल अथेनं अः अजपुं हे शिक्षकपिसं राजनीति याय मज्यु दक कानुन दयकला । श्व गजगु अजु चाय्पुगु खाँ ।

धात्थे राजनीति धाय्गु देश व जनताया निःस्वार्थ सेवा खः । भ्रष्टाचारया विरोध सीमाचें त्यल कःगुया विरोध, यागु छुः राजनीति ज्या इवः मखुला ? शिक्षक जुयो देशया सार्वभौमिकता व स्वतन्त्रताया बारे सः श्वकय्गु अपराध मखु, व या हानय् वहुगु ज्या खः । बांलापुं मनूतय्सं राजनीति मयासां खराबपुं मनूतय्गु शासन फयो मच्वसें गाइ मखु । थुकिया खायँ शिक्षक

पिसं ध्यान ब्यूसा बांलाई ।

स्वप नगरपालिका व शिक्षा

देया ७५३ गू पालिका मध्ये शिक्षाख्य दकलय् अपःलाय छ्यल च्वंगु नगरपालिका ख्वप नगरपालिका खः । ख्वप नगरपालिकां शिशु स्याहार निसें ब्वनय्कुथि व कलेजत चाय्कः जनताया सेवा याडः च्वंगु दः । इसिडी शिक्षक व मेपुं शिक्षकपिन्ता सरकारं क्वः छ्यगु दकलय् म्हवचाय् तलवया ब्यवस्था नगरपालिका पाखं चाय्कः तःगु कलेजय् दाच्छिया प्यंगु करोड तका स्वयो अपः या छात्रवृति व बाहेकं इतिहास, भूगोल राजनीति शास्त्र, संस्कृति थजगु तःगु बिषयलय् विद्यावारिधितक छात्रवृति बियो च्वंगु ख्वप नगरपालिका देया छगू जक नगरपालिका खः । ख्वप नगरपालिकां गरिब व जेहेन्दार ब्वनामिपिन्ता डागु लाख तका तकया शैक्षिक ऋण बियो खुसम्हा स्वयो अपः ब्वनामिपिन्ता ब्वंकः च्वंगु दःसा सुविधां जःगु जनज्योति पुस्तकालयया व्यवस्था याडः ब्वनय्गु वातावरण दय्क ब्यगु दः । ७५३ मध्ये ७५० पालिका तयसं केन्द्रं छ्वयो हःगु बजेट बाहेकं शिक्षाख्य पालिकां थमं हे ध्याछ धेबा हे लाय मछ्यःगु खाँ बय बय जुयो च्वंगु इलय् शिक्षाया लागाय् ख्वप नगरपालिकां छ्यलः च्वंगु लाय् च्वछाय बहःजु । अभ्र ख्वप विश्वविद्यालय निःस्वानय्गु उच्च इच्छा नपां ख्वप नगरपालिका हज्याडः च्वंगु दः ।

समाजवादउन्मुख शिक्षा

सामुदायिक व निजी ब्वनय्कुथि तय्सं देशय् नेताजिया शिक्षा ब्यू ब्यू वयो च्वंगु दः । तः मि व चिमिया दथ्वी छुं हे मपाकिगु फुक्क सिता उथिग्यंक शिक्षा काय्गु मौका बिइगु निःशुल्क धेबा म्वायक बिइगु शिक्षा व उत्पादन श्रमनपां स्वापु दैगु शिक्षा हे समाजवादउन्मुख शिक्षा खः । नेपःया सरकारं अजगु शिक्षा नीति दय्के मः धाय्गु थौं या इलं फ्वडः च्वंगु शिक्षा खः ।

सम्पति खःथाय् छ्यलय मः

कुशल

छन्हु अथेहे हिन्धता ति इलय छँ याकचा जा नयो चवडा । सुथाय् हे वडाय् बैठक दःगुलिं उखुनु जानय्गु भातिचा लिपा लागु खः । जा नयो चवडा बलय घण्टी ब्यूम्हा थः ज्व म्हा पासा राज्य लक्ष्मी सुवाल (छुडागुनां) जुयो चवना । सुथाय् हे वं अपलं फोन याय धुंकगु खः । अलय ज्याखय् लगय् जुयो चवडागुलिं फोन ल्हानय् मखां । उकिं फोन मल्हांगुलिं छँ हे वगु जुई । सायद तहांगु हे आपत जुला ज्वी उकिं वगु ज्वी । जिं झ्यालं पलख लडः दिसँ धायो जिं जानय धुंका ।

जानय धुंकः खापा चाय्क न्यडा- छु समस्या जुला ? वयागु ख्वः तस्कं ख्युं से च्वं । उकि ख्वःपः स्वयो हे तस्कं आपत वगु ज्वी धाय्गु सिइके फः । अलय वं ख्वखना सलं धाल - जि अस्पतालय वानयता वयागु । स्वन्हु दत अब्वाता भक्तपुर अस्पतालय आई सियू खय् तयो तयागु । काय्पुं छक हे स्व मवः । तःजुपुं नं स्व मवः । छँ नं छक हे स्वमवः । छिं हे सिफारिस बियो ख्वप अस्पतालं अक्सिजन सितिं बियो च्वगु तः दा हे दत । अब्वाता दमया ल्वय जुगु छिं सिहेस्यू । अः धः सा अब्वाय्गु अवस्था तस्कं ग्यापुयो वल । उकिं काय्पुं नेम्हासितां छिं अस्पतालय स्वकय् छ्वयो ह्यमाल । अस्पतालय वास खर्च नं जिं हे बियो चवडा । छँ जिमी नायोम्हा व काय्पुं गुलि हः वय धुंकल । छँ याय्गु फुकक ज्या त्वः तः जि अस्पतालय प्यू वाडः चवडा । उकिं वडाय् काय्पुं सःत सम्पति वण्डायाय्गु खाँ ल्हाडः बियमाल, अः याता अस्पतालय छ्वयो ह्यता ग्वाहाली याडः बिया जक धाल ।

राज्य लक्ष्मीया गम्भीर खाँ थुइकः कायपिनिगु नां व मोबाइल नं. काया । नेम्हासितां फोन याडः ब्वाम्हासियाय्गु अवस्था काडः अस्पतालय हँ जक धाया । अलय कन्हे मथां वडा कार्यालय वा जक नं धाया । तः हिम्हा कायनं अः हे अस्पतालय वानय जक धाल अलय चिच्याहिम्हा काय आलु ल्यूवाडः चवडागुलिं

धौछी लिपा अस्पताल वानय् जक धाल ।

अथेहे हिंछताति इलय वडाय् सेवाग्राहीत भाचा अपः हे वयो च्वंगु इलय् राज्यलक्ष्मीया नेम्हा दाजु पुं वडाय् भाल नपां राज्य लक्ष्मी नं वल । मेपुं सेवाग्राही पुं नपां पलख खाँ ल्हाय धुं क जिं राज्य लक्ष्मीया परिवारनपां खाँ न्ह्याका । दकलय् न्हःपां ब्वाम्हासिता अस्पतालय स्वःमवांगुया खाँ न्यडा । तःहिम्हा हरिनारायण (छुडागु नां) नं विस्का बलय गुथिपलं चियहल । स्वन्हूयां भव्य हे नकय माल । गुथि पः फयों थाक्यो धपित जुयो जि व जहानम्हा बिरामी हे जुल । उकिं अब्वा बिरामी जूगु हे जिमिसं मसिल । मे बलय जिं अब्वाता स्वःमवाडा मखु । वखाँ केहँ राज्यलक्ष्मीं सिहे स्यू ।

कान्छा कृष्ण रामं नं धाल - जिलिसँ अब्वा हिं छदा नपां च्वंगु हे खः । अमा मरुगु नं नीदाति हे देत । वनलिं अब्वा जि नपां च्वंगु खः । अः अब्वा दाइ नपां च्वंगु च्यादा दत । उकीं जिं अब्वा बिरामी जूगु मसिल । जिया बुँइ आलु ल्यू वाडः चवडा । छिं फोन मयासा अब्वा बिरामी जूगु हे मसिलक । अतां जिता छुं हे मध । जि थ्व वडाय् च्वनय् म्हा नं मखु । अः भौखेलय् बुई छँ दाडः चवडाम्हा उकिं नं जिं छुं हे मसिल ।

वनलिं जिं राज्यलक्ष्मीया थःगु खाँ धाय्ता इनाप याडा । अलय वं अब्वाता अस्पतालय यंकय्गु, खर्च याय्गु स्वयागु न्ह्याब्लें जिं हे याय् मःगु जिं छँ जहान परिवारपुं दः, ज्या नं दः । जिजक अब्वा मखु नि । अमिनं खः नि । थौ तक दाजु तःजुपुं अःतक छु याडः च्वना ? छँ कचकच जुयो छँ पितिडः हःसा जिता सुनं स्वइगु ? थः ब्वा हे मस्वपुं दाजु तःजुपिसं जिता स्वइला ? उकीं वडाध्यक्ष जू अः थ्वमिता सम्पति इडः बिय माला अलय अब्वाय्गु नामय् सहकारी धेबा तयो बियमाला । अलय जक अब्वाता स्व नं स्वइ अलय बांलाक वास नं याय् फै ।

इनाप

ख्वप नगरपालिका पाखं पिथाडः च्वंगु स्वप पौ बः छि पौ खय् बांलागु च्वसु त बियो ग्वाहाली याडः दिसँ । उगु रचनाया ल्य ज्या याडः पारिश्रमिक बियगु खाँ ख्वप नगरपालिकाया २०७७ श्रावण २६ गते च्वंगु बैठकं क्वः छ्यूगु खाँ ब्याक चवडा ।

सम्पादक
स्वप पौ

वडाय् तःजु पिन्ता नं सः तय् मालाक अध्यक्ष जु ।

राज्य लक्ष्मीया खाँ न्यडः नेम्हां दाजुकिजां नु मवा ।
खः नं खः अस्पतालय् पिडः चवनय् मःम्हा सिया सः भातिचा तः
सर जुइगु हे जुल । न्हपा नं तःक हे ब्वाम्हा बिरामी जूबलय् नं
राज्य लक्ष्मी हे अस्पतालय् यंकः वास यागु खः, अः नं वहे
उपचार याडः चवना । थः हे वाडः थमनं हे धेबा खर्च याडः
वास याय् मः सेलिं तं प्याहाँ वैगु यां जुहे जुल ।

अलय जिगु विचः काडा - नेम्हां काय पिनि कमाइन
ठिक्क हे दःगु जुयोच्चवना, सन्तानत नं ब्वलानय् धुंकगु जुयो
चवना । तःहिम्हा काय् नं जि पासा हे खः । सम्पति मरुम्हा नं
मखु । थथे हाल चवनय मःम्हा थें मचवं । कायपिसं ब्वापिन्ता
मस्वसें ज्यूला । भीसं स्वसा भी सन्तान तयसं नं भीता स्वै ।
अलय काय्, छय् जुयो बुलुहुँ श्व संस्कार डाल कायो यंकी ।
सम्पति यक्व दयां जक ज्यूला ? थुकिता मः थाय् मः काथं
छयलय् मसःसा दुःख सिई । ब्वाम्हासिता स्वन्हूतक आईसीयू
खय् तयानं स्वः मवांगु धर्मय नं मल्व कर्मय् नं मल्व । अलय
वण्डा छुटय् याय्गु हे खः सा छँ परिवारय् सल्लाह याडः दिसँ ।
अलय जक वण्डा याय्गु । मखुसा अब्वां अजनं यम्ब दुःख सिई
तिनी । वनलिं मेगु बैठक चवनय्गु खाँ ज्यू धायो स्वम्हां बिदा
फ्वडः प्याहाँ वान ।

नेन्हू प्यन्हू लिपा वडाय् हकनं छलफल याय्ता वल ।
अलय जिं स्वापु दःपुं फुक्कसिता सःति जक धाया । अलय
ब्वाम्हा कायपुं नेम्हा, म्हयाय् नेम्हा अलय छयपुं नं वडाय् मूँ
वल । शनिबार खुनुं जूगुलिं सम्पतिया खाँय्, ब्वाम्हासिता उपचार
याय्गु खाँय्, ब्वाम्हासिता स्वय्गु खाँय् बांलाक खाँ जुल ।
नेम्हाफुकिक्क संपति गय याडः इडः व्यूसा छमिता जिई धायो
न्यडा । म्हयाय पिन्के नं न्यडा । अलय हिंखुदा फूपुं छय्
(कायपुं) नेम्हा व म्हयाय्म्हा छय् याय्के नं खाँ न्यडा । ब्वाम्हा
तः हिम्हा काय् नपां चवनय्गु अलय थःगु नामय् स्वीगू लाख तका
दां तयो बिया दक धाल । राज्यश्वरीं अःतक ब्वाम्हासिता बिचः
याडः वास खर्च यागु नेगू लाख तका धेबा बिय मःगु खाँ नं
वल । छयपिसं नं फक्व थः बाज्याता बिच याय्गु बचं प्वंकल ।
कायपुं नेम्हासिं नं ब्वायाता लहियगु व स्वयगु बचं बिल । अलय
भम्चा पिसं नं बिचः याय्गु बचं प्वंकल ।

अलय क्व ज्यूगु खाँ जिं माइन्यूटय् चवया । भातिचा वं
वाता वं वाता ट्रपं नं बिल । अलय जिं क्वः ज्यूगु खाँ न्यंका
गुच्चा तयो छँ भाग थयो बिया अलय बूँ नं बचछी बचछी इडः
बिया । ब्वाम्हासिता स्वीगू लाख तका दां बियगु नं क्वः छित ।
फुक्कसिनं लाहाचिं तल । बैठक क्वचाल । सकलें लयतायो प्याहाँ
वान ।

म्यै

दँ दँ पासापिं छः तुईया वल
छिकोङ्ग भीसं यावने माल ॥१॥

छिकोङ्ग याना भीगु ल्वय् मदयकेनु,
छिकोङ्ग याना भी स्वस्थ जुयेनु,
भी फुकं मुना छिकोङ्ग यायेनु ॥१॥

शरिर भीगु स्वस्थ जुयेनु
स्वस्थ जुयेत छिकोङ्ग यायेनु
छिकोङ्ग याना भी निरोगी जुयेनु ॥२॥

सदां नं भीसं छिकोङ्ग यायेनु
भीगु शरीरय् ल्वय मदयकेनु
ल्वय मदयेका देय्या सेवा यायेनु ॥३॥

देय् व जनताया सेवा भीसं यायेनु
देय् स्यंका नइपित लिना छोयेनु
देय् भिकि पित ग्वाहालि भीसं यायेनु ॥४॥

चवमि
कमल वहादुर लिबि
छिकोङ्ग- ५

स्वप नगरपालिकाता न्ह्याबले

सफा, सुगुधर तय्गु सकल

नगरवासीतय्गु कर्तव्य खः ।

महब्वः रँवःया अर्थविकास

रमापतिराज शर्मा

महसिके धयागु मनूया म्ह सिइकेपाखें वःगु, आः आखः
महसिके धयाबेलय् मेगु हे जुल ।

लां बनय् जूगु छम्ह निम्ह जुइ । बहुबचनय् पिं वइ ।
ह्याउम्ह या ह्याउपिं बखुं, वाउम्ह सुकुभूतया वाउपिं सुकुभूत
जूसां छम्ह मनूया स्वपिं जुइमखु, स्वम्ह मनू हे जुइ ।

१. म्ह दुनेया अंग दक्वसिबे मूल ब्वति नुगःगवः खः । न्हापां लाया
थीथी रूपकथं श्व नुगः छगः गवःलाःगु लागवः हे खः । फैं, दुगुया
ला नयेगु इवलय् उमिगु नुगः श्व नं विशेष स्वादयुक्तगु लाकथं
नयेगु याना वयाचवंगु दु । अले पशुतयत् द्यःयाके रक्तबलि बियेथाय्
नं द्यःयात काय्हं (आतापुतिमाः) क्वःखाय्केगु इवलय् स्वैं, सैं व
मेमेगु छाइगु इवलय् श्व नुगःच नं छाइगु दु । थुलि जक मखु,
नवदुर्गा मूबाहां पोस काइबेलय् श्व मूबाहां वध याइबेलय् याकप्वाल्य
लुसिं छ्यंगू हवखनाः ल्हा दुछ्वयाः श्व नुगः स्वाहायक सालाकयाः
श्व फतफत संगु नुगः गवः महालक्ष्मीयात द्योछाइ । नुगयात
लाविशेषकथं ब्वनाचवना ।

१ क. नुगःगवः थथे वस्तुवाची खयाः नं भाववाची खँगवः कथं
भीसं छ्यला वयाचवना । श्वयात काचाक धायेबेलय् श्व नुगः
मनया पर्यायकथं छ्यलावःगु दु । मन व नुगः ऊलाक अर्थ दुगु छुं
खँपु ब्वने । गथे -

मन छ्यला	नुगः छ्यला
मनं खना थें	नुगलं खना थें
मनय् लुयावःगु खं	नुगलय् लुयावःगु खँ
मननिसैं सुवाः बिये	दुनुगलनिसैं सुवाः बिय
मन भाराभारा मिन	नुगः भाराभारा सन

१ ख. थुकथं मनं याइगु अनुभूतियात नुगः छ्यलाः वःथाय् मे-
मेथाय् नं दु । गथे - नुगः स्याःम्ह मनूया छुं ज्याय् खर्च याये
कंजूसम्ह जुइ । जितः वं तसकं नुगलय् स्याक म्हुतुवाःगु दु धयागु
तसकं चित्त दुखय् जुल धाःगु खः । थथे नुगलय् दिकाः धाइपिं
म्हुतु छाःपिं नं दु । नुगः मछिन धाइबेलय् छाःगु खँ न्यनेमालाः
ख्वयेमाःथें जूगु खः ।

१ ग. नुगः मदुम्ह मनूया स्मरणशक्ति दइमखु । थन नुगः दिमागलिसैं
सतिइ । नुगः थथे लागवःया अर्थ ज्वनाः पिलूगु खँगवः लुमन्तिया
अर्थ कयाः भाववाची जूवःगु दु । नुगःया पर्याय संस्कृतय् हृदय,
खयभासय् मुटु नं थथे हे यःन्यः इवलय् पिदंगु दु । हार्दिक,
सहृदय, मेरो मुटुको माभ्रमा कस्को तस्बिर चम्कियो आदि

खँगवः खपुइ श्व नुगः, हृदय व मुटु आदि भाववाची जूवःगु दु ।
गनेद्योयात छथाय् पार्वतीहृदय धाःगु दु । भीगु भासं गनेद्यः
धयाम्ह पार्वतीया थःगु नुगः हे खः धकाः धाःगु जुल । म्येगु नुगः
चवनाया छ्यला - ससुमाजुया नुगः कि । अर्थात् ससुद्यःया नुगः
(पितुगः) स किगः छायाः थम्हं श्व नुगःकि नयेवं थःनं आः
आपानुगः दुम्ह अर्थात् थम्हं ब्वनागु खं लुमंका तयेफइगु चित्त दुम्ह
जुइ । थुपिं फुक्क नुगः धायेवं छगू म्हुया मूलभाग लागवः जूसां
थथे मनया पर्याय व स्मृति मुनिगु न्ह्यपुविशेष थ्यंक सम्बन्ध दूगु
छगू विशेष भाववाची खँगवः जूगु ब्वनेदत ।

१घ. श्व नुगलं यानाः हि नं भाववाची भूवलय् पिदंगु खं दःनि ।
गथे नुगलय् हि छुनाः नुगलय् हि मदुम्ह मनूया आँट दइमखु । थन
हि तप्यंक रक्त जक मखुसे वीरता थज्याःगु भाववाची खँगवः जूगु
दु ।

१ङ. नुगः छ्यला- छगू तःधंगु ग्याः चिक खबर न्यनाः जिगु नुगः
द्यो हे थर्थर खात आदि ।

१च. नुगःघाः धात्थें नुगःया लागवलय् घाः लाइगु मखु । सुयां थः
काय्म्हयाय् मदइबेलय् (धाये सिइबेलय्) मां ख्वइ । वया तःचवलं
नुगःघाः लात धाइ । थन नुगःघाः धयागु तःचवःगु वेदनाकथं
छ्यलावःगु जुल ।

१छ. नुगः, हृदय बाय् मुटु थथे तप्यंक छं मधासैं छ्यले दुगु छत्वाः
हात्वाः छगू लुमंकाचवना - देवमद् देगःचास देव जुयाः छिदिसं ।
श्वया भावार्थ थःगु नुगः देगः खः । आः नुगःदेगलय् छि
(प्रियतम) द्यः जुयाः चवंभासैं धाःगु जुल । थन नुगः नुगः मजूसे
नुगःया प्रतीक देगः जूगु दु ।

१ ज. श्व नुगः खगवः यलदेया छगू त्वाःया नां जूगु दु । यलया
मंगः त्वाल पश्चिम स्वयावनेबेलय्या त्वाः नुगः खः । जि नुगलय्
वने । जि नुगलं वया । थन लुँहिति नं दु । श्वयात नुगः हिति नं
धाइपिं दु । थथे नुगः श्व खंगवः अभ्र अर्थान्तर जुयाः स्थानवाची
खँगवः जुवःगु जुल ।

२. म्हुया छगू लाभाग न्ह्यपु नं खः । न्ह्यपु छ्यौं, कपाःक्वँय् दुने
चवनिइगु तुइगु लागवः हे खः । लाकथं काइबेलय् दुगु, फैयागु श्व
न्ह्यपु सियाः बुकाः नयेगु यानाचवंगु दु ।

२क. श्व भाववाची जुइबेलय् भीगु भासं मखुसां दिमाग आपाः
दुम्ह मनूकथं यक्व विचाः यायेफूम्ह धायेत छ्यलाचवंगु दु ।
दिमागया अर्थ न्ह्यपु हे खः । बुद्धि, विवेक, विचारया श्रोत हे श्व

सच्छिव पीगु स्वप पौ. ब.छि पौ(पाक्षिक)

न्यपु खः । मगज, मस्तिष्ककथं न्यपुया छ्यला - गुलि न्यपुति हायकाः चवयागु श्व चवसु धायेथाय् भीगु भासं नं न्यपुयात बौद्धिकताया श्रोतकथं कयावयाचवन । थन न्यपुति धाथें न्यपुयाति मखुसैं बौद्धिक बलया तिकथं खयाचवन । हानं श्व न्यपुयात परिभाषित यायेबेलय् न्हूगु विचार पिदनिगु छगू तःचाःगु ख्यःकथं ज्ञानालयकथं काये फु । अथे हे माया मतिना इच्छा जिज्ञासा थुपिनिगु नं छ्यें अले स्मृति तयेगु मूधुकू नं न्यपु हे खः ।

२ख. न्यपुया अर्थान्तरय् छ्यला म्येथाय् नं वनेदनि । रवःगु मू दाक्किडबेलय् उप्वः रस पिदनिइ व मूया ख्वला तुलावयाः धाथें मू पिदनिइ । श्वयात न्यपु पिहाँ वय्क दाय्के धयातःगु दु । थथे उपो नायक बुयेधुंकूगु मूवःयात न्यपु धयातःगु दु ।

३. कपाः - छ्यं । थन कपाः छ्यं धायेवं मुख्य नं श्व न्यपु त्वः पुयातःगु क्वय् खप्पर खः । कपाः स्यात, छ्यं स्यात धयाथाय् धाथें श्व खप्पर स्यात हे धाःगु खः । अयनं कपाः स्याक बिचाः यानाचवन धयाथाय् कपाः स्याये क्वथिइक दुवालाः स्वये धायेथें जक जुल, धाथें स्याःगु मखुत ।

३क. दर्शनअनुसार ज्ञानया मूल ब्रम्ह खः । श्व ब्रम्हया निवास, छ्यं नं श्व कपाः छ्यं हे खः । श्व कपालया दथुया व्वतिइ अति सुक्ष्म हवः दु । थुकियात ब्रम्हरन्ध धकाः धाःगु दु । थुकथं ब्रम्हया छ्येकथं श्व कपाः छ्यं भाववाची खँवःकथं व्वलंगु जुल । भीसं ब्रम्हरन्धयात तालुरन्ध नं धया । ब्रम्ह सुक्ष्म खयाः नं विराट जुइ । उकिं ब्रम्हाण्ड खँवः दुगु खः । ब्रम्हरन्धय् नं ब्रम्ह च्वनिइगु जुयाः कपाल छ्योयात नं ब्रम्हाण्ड धाः । गथे - सी उइबेलय् छ्यं, खप्पर मुयावइबेलय् ब्रम्हाण्ड मुयावल धाइ । थथे मुइथाय् न्यपु व्वति छ्वयाच्वनिइ । थन हाम्बः घ्यः तयाः होम यायेमाःगु विधान दु । चितागिनया नां क्रव्यादगिन खः । श्वया अर्थ सीम्हस्या शव(ब्रीहि) नइम्ह क्रव्याद अगिन खः । श्वयात शवाहुति धायेगु नं पाछि हे जुइ । धाये, श्व शवया मूलव्वः छ्यं (ब्रम्हाण्ड) मुइथाय् अन्न (हाम्बः)या घ्यः आहुति यायेगु खः ।

३ख. ब्रम्ह म्हसिइकेत अहं ब्रम्हास्मि नं धाः । अभ्र श्व ब्रम्ह नं अर्थान्तरय् वनाः ॐ इति एकाक्षरं ब्रम्ह थथे ॐ थयंक नं ब्रम्हया पर्याय जूगु दु । ज्वलान्हायकनय् पुज्याइबेलय् थुकिइ ॐ च्वइ । धाये, न्हायकनय् थःगु ख्वाः मस्वसैं थःगु छ्यनय् च्वंम्ह ब्रम्ह हे स्वयेगु जुल । अहं ब्रम्ह उकिं हे धाःगु खः । दुब्यंकेबेलय् म्वाल्हये धुंकाः ज्वलान्हायकं स्वयेगुनिसैं धलं दने धुंकाः ज्वलान्हायकं स्वयेगुतक भीसं थःगु ख्वाः स्वयेगु मखुसैं थः दुने दुबिनाच्वंम्ह ब्रम्ह स्वयेगु म्हसिइकेगु खः ।

३ग. म्वः नं छ्यं व कपाःया ॐखँवः खः । गुगु संस्कृत मुण्डया तद्भव खः । मुण्ड > मुद > म्वद > म्वल > म्वः श्वयात थथे

व्वने । श्व स्वः भीगु भासय् म्वःल्हये धायेथाय् वःगु दु । थन अर्थविस्तार जुयाः छ्यं छगः जक मखु, म्हछिं लखं लुये जूवंगु दु । व्यंकेथाय् थीथीकथं स्वः ल्हयेगु दु । खलिं म्वःल्हये माः । न्हापां म्हायाम्स्तय् ताकिचां म्वः ल्हुइगु खः । सर्व खौ कयाः म्वःल्हये नं दु । आम्बः हाम्बः कयाः म्वःल्हये । रजस्वला जूम्हसित अशुद्धकथं थिइमत्यः जुये धाइ । श्वयात हानं आः म्वः ल्हये माः जुये नं धाइपिं दु । म्वः चाये धायेबेलय् म्वःया थःगु संकुचित अर्थ हे ल्यनाच्वंगु दु । थन चाये श्व क्रियागवः पर्सिं, वसः, लँ, ध्वति चायेस वःगु क्रियागवः हे खः । मुण्डमालायात तप्यंक नरकपालमाला नं धाः । गुलि नं घःतय् मन्छ्यया माः (मुण्डमाला) हनाः क्वखानातइ । थीथी धातु धलोटेया मुण्डमाला दय्काः बाय् धातुया सिखलय् माःहनाः नं मुण्डमाला क्वखायातःगु मूर्ति बाय् चित्र यक्व स्वयेदइ । भूतप्रेतया इवलय् वइगु छगः मुलकत्ता दु । नेपालभाषाय् दुहाँ वः बेलय् श्व म्वल > स्वः मजुसे मुल जूगु म्यगु खँ नं वनेदत । छ्यंया लसि वःगु थासय् नं म्वः श्व खँव वितरित जुयाच्वंगु दु । गथे म्वः दुगु आखः, म्वः मदुगु आखः । म्वः थाये धकाः पःखाः फुसय् अप्पा लायेगु यानातइ । रूद्राक्षमाः हनिइबेलय्, प्वन्यामाः हनिइबेलय् सिधइथाय् म्वः लुये धकाः क्वचाकिइ । श्व हे म्व तुफिम्वः, पाम्वः थयंक वितरित जूगु दु । श्वया छ्यला पाम्वलं दाये, तुफिम्वलं दाये खः । पर्सिम्वः । मिस्तय् पर्सिं गुजि चिनाः प्वाथय् स्वचाकिइगुयात पर्सिम्वः धयावःगु दु । तुफिम्वः, पाम्वः थें म्वः नं मुण्ड > म्वःया हे अर्थान्तरय् दनाच्वंगु दु । पुलापिं मिस्तय् श्व पर्सिम्वः तःशवाक जुइ । थुकिइ मुलसुका नं स्वथना तयेफु ।

म्वःमरु भैरःघः धयाम्ह भैलःघः दु । म्वः मदुपिं घःतय् भ्वलय् छिन्नमस्ता दु । असुरतय् इवलय् कबन्धासुर नं छम्ह दःनि । ख्वपय् नेवाःतय् छगू बिनां तःचाम्वः दु । पुलांगु सँयताः या ताः चाय् च्वय्या ताःफ्वःया नाम थथे तः चाम्वः बिनां थयंक दत । म्वःम्वः मन्तू धाइथाय् म्वः श्वः खँवः हुलवाची खँवः जुल । हितिइ लः काः वःपिं स्वःम्वः दु धयागु नं थथे हुल दु धकाः कनाच्वंगु जुल । जात्राया हुल च्वय् इयालय् च्वनाः स्वयेबेलय् मन्तूय् छ्यं हे छ्यं जक खनिइ । थुकियात हे म्वः स्वः मन्तू धाःगु खः । छं नं च्वसुया शीर्षकयात नं म्वः छ्यलावनेगु बालाइ । ३घ. सँया जता वःथाय् दु । छ्यंया सँ मछ्यनिबेलय् श्व जँ जुयाः वयेफु । श्वयात जता नं धाः । महाघःया छ्यं मछ्यनातइगुलिं व जता जुयाच्वनिइ । अथे हे ज्वः गि फकिरतय् नं सँ जता हिनातइ ।

३घ१. जता अर्थान्तरय् जतावाल नंक्याः अथे हे जतानंक्याः धयावःगु दु । नंक्याया पिबः तसकं ख्वातु व बल्लाक प्यपुनाच्वंगु व्वति हे जता खः । खय्भासं थुकियात नरिवलपगरी धाइ । श्व जताया

सच्छिव पीगु स्वप पौ. ब.छि पौ(पाक्षिक)

चीगवःगु रूप जँ नं दःनि । जँ जूगु सँ छ्यनय् श्वया छ्यला थथे वइ । श्व जँ शौकन्ह्य समस्याया पर्यायकथं छ्यलावःगु दु । समस्या समाधान याये धायेत जँ ज्यने धाये जिइक दु । ३धर. सँवय् (पागवय्) नक्यायाके जता दु थें ग्वचय् नं न्हापा जता दइ ।

श्व जतायात जता मधासँ सँ धाःगु जुल । भीगु छ्यंया सँ हे अर्थान्तरय् ब्वलनाः ग्वय्जतायात नं सँ धासँ सँवय् धयावःगु जुल । भी संस्कारसंस्कृतिकथं ब्याहाया क्रमय् दँयपौ ब्वये धाइगु दु । थुकिइ थीथी ज्वलनय् श्व सँवय् पागवय् नं तइ । ३ड नुगः व छ्यं कुच्छि प्यलांगू च्यालांगू तापाक्क दु । अय्सां श्व नापं च्वनाया खँगवः मनमस्तिष्क धकाः छ्यलावःगु दु । मस्तिष्क बाय् न्ह्यपु छ्यं दुनेया ब्वति खः ।

तापालं छः अन्यायेगु बाय् भागियायेगु अर्थ नमस्कार धाइथाय् नुगलय् थियाः अले छ्यनय् थियेगु लिपा भ्रिपतिं स्वानाः ब्रिन्ति मुद्रा म्हसतय् थिइकेगु नं याः। अथे हे छःयात भागयाइबेलय् नं छःयात छकः अले नुगलय् व छ्यनय् थियाः थुकथं नं भागियायेगु यानाचवंगु दु ।

मांपिनि थः मस्तय् थःगु नुगःया हे म्येगु थीथी रूप जुइ । संस्कृतं नुगःलिसे स्वाःगु ऊखँग्वलय् हे दकलय् यःम्ह पुत्र धायेत औरसपुत्र धयातःगु दु । श्व थें हे मांबौपित थःपिनि सन्तान थथे नुगःया हे रूपकथं ममता दयाचवनिइ ।

४. मिखा व वया अर्थान्तरय् । स्वयेगु खनेगु इन्द्रिय हे मिखा खः । थन मि जक हे नं छ्यला दु । गथे मिं स्वया ज्या यायेमाः श्व खँपुइ मि मिखा खः । धाये, थन खा श्व तँसागवः जक जुल ।

४क. मि श्वया अर्थ न्हापां सुक्ष्म अर्थ ब्वने । गथे - मिं म्ह्ये, मि खने, मिछ्यें । चिमिसँ-चिमिसँ प्वालं बुयाः वइगु मिमिसँ । मिखाफुसिसँ मिपुसा व ल्वापु पुसा उथें । मिवः ब्रह्मरन्ध । मिमिचा - तसकं चीधिकिम् की । थुपिं फुक्क मितयत् ब्वनेबेलय् सुक्ष्मरूप खनेदइ । श्व छगः मिया हे थीथी अर्थान्तरय् ब्वलनाचवंगु खँ थन थुइका स्वयेजिउ ।

४ख. आः मिखालसि वःथाय्या खँगवः ब्वने । गुगु मिखाया अर्थ बिस्तारय् ब्वनेभवलय् वइ । बँ इलय्बेलय् दथुइ भचा मन्यंक इल धाःसा थुकियात मिखा कन धाइ । त्यः मत्यःया इवलय् ब्वनेबेलय् मिखा कंका बँ थिले मत्यः धाइ ।

सिंइ नं मिखा थें चवंगु गवः दु । श्वयात सिंया मिखा धयावःगु दु । श्व सिंया मिखा फाये थाक् । अले थथे मिखा दुथाय धलिं आदिस त्व धुला नं वयेफु । म्येगु इहि याइबेलय् व मेमेबेलय् नं विधिकथं चित्रकारी दृष्टि कंके धयागु यायेमाः । थन दृष्टि मिखा हे खः । महाद्यःया स्वगः मिखा धाःगु श्व

अगिनया मिखा खः । दिमाग नं थुकथं मिखा थे जुइ । दुनेया मिखा धकाः नुगः छगः मिखा जू । श्व मदुम्हेसित नुगःकां अथे हे कानुगः नं धयावःगु दु । कां जुये मजुये धयागु हे मिखायात लुमंकातःगु जुला ५. न्हाय्पं व वया अर्थान्तर न्हाय्पं श्वया शाब्दिक अर्थ न्यनेगु तायेंगु छगू इन्द्रिय खः । न्हक्या भचा क्वय् लिउने न्हाय्पं जुइ छ्यलाय् न्हाय्पं तःपा चिपा अथे हे न्हाय्पपुँइ, न्हाय्पंवाः न्हाय्पनं ताये, न्हाय्पनं न्यने, न्हाय्पनं मछुये थथे जुइ । मिखा का धाये थे न्हाय्पन मताइम्हेसित न्हाय्पंख्वाय् जुल धाइ ।

५क. श्वया अर्थान्तरय् कधाइ ज्वनेबेलय् श्वया जःखः चवंगु ज्वंसायात कःधाइया न्हाय्पं धयावःगु दु । श्वया न्हाय्पं नं निपाः दुगु जुल । च्या त्वनेगु, दुरु त्वनेगु कपया नं न्हाय्पं लसि वःगु ज्वंसा दइ । थुकियात कपया न्हाय्पं धाइ । श्व छपाः हे जक दइ ।

५ख. मिखाया मि जक छ्यलाय् दुथें न्हाय्पंया पूर्वरूप न्हसपोत दु । श्व न्हस > न्हय् जक नं छ्यलावःगु दु । गथे-न्हसस कुण्डल गलस मुण्डमाला धयागु म्येत्वाकय् न्हस हे न्हाय्पं खः । उकिं ख्वपभाषिकाय न्हसपोत > न्हय्पः > न्हय्प धकाः स्पष्ट दु ।

५ग. श्व न्हस नं अर्थान्तरय् छम्ह बि जातिया की न्हवि दु । श्व न्हसवि>न्हबि खः । श्वया अर्थ न्हाय्पनय् दुहां वनेत स्वइम्ह की खः । खसभासं थुकियात कनसुत्लो धाइ । श्वया कन नं कान > कन हे खः । न्हाय्पं हे खः । संस्कृतं थुकियात कर्णजलौका धयातःथें जितः च्वन ।

६. न्हाय् व वया अर्थान्तरय् न्हाय् श्व न्हापां सासः ल्हाये, नतुने आदि क्रियाकथं अले श्व घ्राण इन्द्रियकथं लुमंके । वर्ण उच्चारण यायेवेलय् श्व उच्चारित वर्ण म्हुतुं जक पिदनिइ मखु, न्हासं नं पिदनिइ । थथे पिदनिइगु वर्ण स्वरवर्णय् अँ आँ जुइ । अले व्यञ्जनय् ड, ङ, ण, न, म जुइ । थुपिंत नासिक्य व आनुनासिक नं धाइ । भीसं थुकियात न्हासवः आखःगवः धयाचवना । अथे हे अनुस्वार नं स्वरया गुहालिं श्वया स्थान नासिक्य हे खः ।

६क. न्हाय्लिसे घानावइगु संस्कृतभासं नासिका नं पिदंगु दु । नासिकाया ना, श्व गवः नतुने, नस्वाये, नवये, नस थने आदिस वःगु दु । संस्कृतभासं नासया हे न्हास > न्हाय् जूगु खँ थन ब्वने दु ।

६ख. अर्थान्तरय् छ्यलाय् वयाचवंगु नास्पाति, पासिया दुने चवंगु पु घानाया ब्वतिया नां नं न्हाय् हे खः । पासिया न्हाय् मसाः । थुकियात वां छ्वयेमाः । न्हाय्या मेगु अर्थान्तरय् श्व इज्जतवाची नं जू । श्वया छ्यला साहया न्हाय् वन, साहया न्हाय् च्वन थथे वइ ।

६ग. न्हाय् छ्यलाया धात्वाः न्हाय् ध्यनं मस्यु न्हि कालं मस्यु ।

सच्छिव पीगु स्वप पौ. बःछि पौ(पाक्षिक)

न्हाय् ध्यना स्वर्ग खने । थन न्हाय् ध्यने धयागु इज्जत मदय्के, वने हे खः ।

७. म्हुतु सामान्यकथं श्वया अर्थ निता दु । छता थुकिं नयेगु याइ । अले खं ल्हायेगु ज्या याइ ।

७क. म्हुतु श्व न्हापां संस्कृत मुख खः । मुखया ख गवः कवर्गया द्वितीय वर्ण खः । श्व तवर्गया द्वितीय वर्ण थ जुया हिलिइ । थुकथं मुथ जुइ । इंग्लिशं माउथ धयाथाय् थथे 'थ' दनि । आः समीभवनं मुथया मुथु जुइ । दोलखाभाषिकाय् आः नं मुंथु हे दु । आः हानं थुकिइ थुस च्वंगु महाप्राणगवः मुयाके धाःबलय् आः म्हुतु थथे जूगु खः ।

७ख. म्हुतुया पर्यायवाची नेपालभाषाय् नो > नु > न अले त्वाथ > त्वाः नं दु । म्हुतु छ्यलाय् खँपुब्वति म्हुतु ल्हाये, म्हुतु वाये, म्हुतु नवाये । म्हुतु नवायेयात नवाये जकं धाः । नया पलिसा म्हुतु तल धाःसा नवाये व म्हुतु वाये अन हे खः । तर नवाये सामान्य जूसा म्हुतु वाये असामान्य किसिमं खं ल्हायेगु खः । नवायेया हे नतुसतु मदु धयागुलि अर्थविस्तार दु ।

७घ. श्व म्हुतु अर्थान्तरय् छ्यलावःथाय् फुंगः, लासा, दोलाई, सिलः, फांगाय् च्वनिइगु खोलया हवः प्वाः हे नं म्हुतु जुइ । खास लासा, फुंगः, सिलखय् खोलय् दुछ्वयेगु श्व हे प्वालं खः । थथे ब्वनेबेलय् न्यःमत्यःया खं नं वइ । व म्हुतुं भीगु उसाय् नयेयः धाइगु छगू संस्कार दु । उकिं व म्हुतु भीगु फुसपाखे फाये मत्यः ।

७ङ. घ., धःपः थलब्रलया च्वय्या प्वाः नं म्हुत् हे खः । थनं हे ल. जायकेगु व प्वंकेगु याइ ।

द. ग्वाय् म्हुतु च्वय् व न्हासं क्वय् ब्रुयाः वइगु सं हे ग्वाय् खः । श्वया पूर्वरूप ग्वाच दु । नाना पण्डितया ग्वाचय् जा थाः धयागु ग्वाच छ्यलाया धात्वाः दु । सम्भावित रूप न्हापां श्व गोसं जुयेफु । श्व हे गोसँ दोलखाभाषिकाय् गौस थथे दनि । श्व हे गौस > ग्वास > ग्वाच > ग्वाय् थथे विकसित जूगु जुयेफु । ख्वपभाषिकां ग्वाय् थथे नासिक्य आः न ल्यंदनि ।

दक. ग्वाय् ल्याय्म्ह मिजंतय्के जक दइगु छगू मिजं चिं खः । धाय् श्व मिस्तय्के व मस्तय्के दइमखु ।

दख. अर्थान्तरय् ग्वाय् फ्वये धाइथाय् दु । खास ग्वाय् फ्वयेया शाब्दिक अर्थ ग्वाय् खायेत लः तयाः ग्वाय् माहां फ्वये खः । अर्थान्तरय् ग्वाय् फ्वये धयागु घुस नके खः ।

दग. ग्वाय् लसि वइकथं कःनिया ग्वाय् दु । कः निधेया च्वकाय् थिइक ग्वाय्या लसि वःगु सिउगु वय्क ब्रुयाच्वंगु वयेदु । श्वयात कःनिया ग्वाय् धकाः बांलाक धयातःगु दु ।

दघ. ग्वाय् हाकुइ । अयनं गुम्हेसियां सिउ ग्वाय् नं दु । अले बुढा जुयाः वलिसे श्व तुइया वनिइ ।

दङ. ग्वाय् खाना छ्वइपिं नं दु । सुयां श्व छगू मर्दया चिं धकाः ग्वाय् दारि लहिइपिं नं दु । छम्ह निम्हेसिया ग्वाय् ताहाक लहिइपिनि ग्वाय् निइका तइ । विचाः याइबेलय् थः ग्वाय् दारि पित्तुपियाः विचाः याइपिं नं दु ।

दच. मचातय् म्हितिइबेलय् श्व कःनिया ग्वाय् छनाः म्हितिइपिं दु । श्व गुंपुन्हीया इवलय् छ्यालः वइबलय् नं कःनि ग्वाय् छुना वयेगु याः ।

दछ. मना मिउवःम्ह ताःजुया ग्वाय् चुलि चुलि वः । श्व नं ग्वाय् छ्यला दुगु हात्वाः खः । सापारू इवलय् छ्यालः कथं देसय हिउवइबेलय मिजंत मिसा जुयाः देय्न्यंक मत बिउवइगु दु । उपिं लुमंका हे श्व हात्वा मचातय् म्हुतुं पिहां वइ । धुंयात स्याइम्ह छम्ह (धुंया)ग्वाय् पुइम्ह मेम्ह धयागु धात्वालय् कुतः याइम्ह छम्ह, लभः काइम्ह मेम्ह धयाच्वन । ग्वाचय् ताल बीपिं धयागु नं छत्वाः धात्वाः दु । आपाहाक खाँ छाय्, मिसातय्ता ग्वाय् छाय्, नं हात्वाः खः ।

दज. भम्बः, हा, लापातय् छ्यनय् निपु ताहाकय्क ब्रुयाच्वंगुयात नं ग्वाय् धकाः अर्थान्तरय् धयाच्वंगु दु ।

दझ. ख्वपय् नेवाःया छगू बिनां ग्वाय्मरु दु ।

९. नेकू । श्व ख्वपभाषिकां डाःकाः डःखः धाइ । अथे हे न्याः का नं श्वयात धाः । न्यकू सा, म्येय्, च्वलय् पशुतय्के छ्यनय् निखे जःख स्वये दइगु कू हे न्येकू खः । श्व नेकू उमिसं सुइत, च्वयेत ल्वाभःकथं छ्यलिइ । अंगलय् न्याये न्याके (नेकुलिं च्वयाछ्वत) क्रम हे न्याःकाः बाय् डःखः श्व सम्भावित विकासक्रम लुमंकाच्वना । श्वया अर्थान्तरय् ख्वपभाषिकां धाइथाय् डाःकाः छपाम्ह खसि । थथे थन डाःकाः, न्याका, नेकू श्व स्वतां छथाय् लाःगु दु ।

१०. न्यताः श्वया नं भाषिकाभेदकथं नेताः, न्याताः, डःताः, थथे दु । श्व नं न्याये, वां न्यायेलय् दुगु न्यायेया न्या च्वनाः पिदंगु जक खः ला ? थन दुगु ताः बपिक्वय् ताःलिसे भचा ऊलाक स्वया । श्व न्यताः या अर्थान्तरय् अं तायेबे लय् जःखःया ब्वतियात अंया नेताः धाःगु दु ।

११. कक्कु छ्यया प्वकायात थथे कक्कु धाःगु दु । संस्कृतय् श्वलिसे सत्तिगु ब्वतियात कक्कु धकाः धयातःगु दु । श्व कक्कु नेपालभाषाय् म्येगु खँवः गलपत > गः पःलिसँ नं चूलाः । श्व गःपःया गः मेथाय् नं ब्वलनाच्वन । गथे - गःकिये । छत्वाः धात्वाः, मुलय् तयाः गःकिये ।

१२. गलः संस्कृतय् गल श्व खँवः छ्यः । गथे अजागल धकाः च्वलय् दुगु गुम्हंगुम्हंसिके छ्यनय् छगू दुरुपिचा दइ । श्वया, अजागलय् दुरु न्ह्यानाः दुरु वइ मखु, थथे प्रयोग दु । श्व कक्कु, गःपः धःपःया च्वय्या ब्वः नं जुइ ।

खिउँ ला जिं तिसिनागु मिखाया

स्थिति जक खः

पूर्ण वैद्य

जिगु आकासछिं
नकिं तानातःगु दु
बंसि खुयाः,

कुचा कुचा यायां
वयागु विशालता स्यनातःगु दु ।

जि दनी धकाः

जिगु मिखाया जः न्यनावनी धकाः

जिगु नुगःया सः श्वयावनी धकाः

जिगु प्रसारया संभावनां सात्तु वंपिं

जि छचाः खयरं ल्हाःपाः स्वानाः

गँया चाकःलि पांपां जुयाः दनाच्चंगु दु

छ्यं चानातःगु म्हया लाश थें इवः छुनाच्चंगु गुंत

द्यद्यतनाः पःखाः या पःखाः थें

स्वां ह्वये मसःगु कंया पगरि पुयाः

ल्वहंया नुगः सिबे दुने छुं मदुगु गुंत

तर जि वया

निभाःया सः मदुगु पलाः थें

खँवःया पलाः ख्वाँय् तयाः

गन पलाः पतिकं थःत पिना वयाः

थःगु चेतना क्वाः थें ।

तर जि वया

सुथसिया फय् वः थें

स्वानं थें नुगःया भाव ज्वनाः

जि थःगु हे सःया क्वाः जुयाः

जि थःगु हे सःया तुति जुयाः

सहस्र जः बुयाः वडुगु

तुति धयागु गतिया नं श्रोत खः

सहस्र लँ लुया वडुगु

जः त्वसुनाः वंगुयात नं

समस्या धकाः मकया जिं

खिउँ ला,

जिं तिसिनागु मिखाया ख्वबि जक खः

मिखा मकंतले भुनाच्चवनीगु भ्रम !

समस्या ला आकासया हत्याया खः

समस्या ला आकासया हत्याया खः

मचायेक खुयाः खुयाः चिकूयायां,

स्याना ह्याच्चंगु

जिं छ्यं हे ल्हवने थाय् मदयेकेत

लँ मदुया दुःख ला मखु जितः

व ला जिगु तुतिं पिइतले चवनीगु स्थिति खः

दुःख ला बँया हे अपहरण याःगु दु

कं-तारं खुयाः स्वःस्वःथाय् एकाधिकरण

याःगुया दुःख ।

तर, छं प्यनातःगु कया तारय् नं

ग्यानापुगु कंया म्हय् नं

जिं पलाः तया वया

जिगु लँया हत्या जुइ धकाः

वया बां हे सीमदया बनी धकाः

जिगु हे तुतिया निष्कृततां

थःगु हे तुतिया घालं

थःगु हे हिं सहिछाप तयाः जि वया

छगू न्याय

छगू सत्यया लँय्

जि दना वयाच्चवना

छुं वाक्कु छिनाः क्वत्यलातःगु आकाश ल्हवनेत

थःगु छ्यं छगलं नकिं नकिं ताः सां

जिगु हिं हे जिगु बँक ह्याउँके

तर, जि दने-

जि हे मदंसा,

धात्थें ला श्व बँय् दनाच्चवंपिं मचात

नकिं तानातःगु आकासं हे चियाः

म्हास म्हगस दुने हे इपिं सीफु, न्ह्यलं हे मचायेकं

नकिं तानातःगु आकासया सीमिततां कानाः,

बरु, जिगु हिं स्वयाः,

हिइ च्वंगु जिगु जीवनया सवाः स्वयाः

जिगु आकाश यक्व यक्वं तःधं

यक्व महान् !

जिगु तुति स्वयाः

तुति लानाच्चंगु घाःया स्याः स्वयाः

लक्ष्य थियाच्चंगु लँ महान् !

लँ चायेकेगु कृतः महान् !

गुकिया आज्जु छगू समान न्याय व सत्य खः

वया उपलब्धी दकले महान् !

(कुला दः ७:११०३)

खप नगरपालिकाया ज्या भवः त

साक्षात्कार

साउन ३० गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु नपां खप नगरपालिका वडा नं ८ लिबालीया खपप्रिङ्ग इङ्गलिश स्कूलया गुगू व हिगु तगिंया ब्वनामिपुं व शिक्षक शिक्षिकापुं सभाकक्षसं नपालाडः नगरपालिकां शिक्षा लागाय् याडः च्वंगु भिंगु व ब्वस्यलागु ज्या या खाँ न्यडः सय्कः दिल ।

ज्या इवःसं नगर प्रमुख प्रजापति जुं लसकुस यासे नगरपालिकां संविधानं ब्यूगु अधिकार छ्यलः शिक्षा, स्वास्थ्य उपचार सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तय्गु व सुचुकुचु ज्या ब्वस्यलाक याडः वयो च्वंगु, स्थानीय पाठ्यक्रम दय्कं थःगु धाय्गु भावना ब्वलांक वयो च्वंगु नपां नगरया शान्ति सुरक्षा पार्किङ, बजार व्यवस्थापन या खाँ कांसे राजनीति देश व समाजया निस्वार्थ

सेवा खः धाय्गु खाँन काडः द्यूगु खः ।

भादगाउँले (तकातपुली) तपुली उद्योग संघया साधारण सभा

साउन ३१ गते

भादगाउँले तपुली उद्योग संघया प्रारम्भिक साधारण सभा खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं पानसय् मताच्याकः उलेज्या याडः दिसे वयकलं घरेलु उद्योग हस्तकला थजगु उद्योगतय्सं देया आर्थिक विकासय् बांलाक ग्वाहाली याडः च्वंगु दः धायो दिल । खप नगरपालिकां थानाया मौलिक व परम्परागत सीप व कलात ल्यंकः म्वाकः तय्गु व च्वजायक यंकय्गुलि धिसिलाक पलाछिडः वगु अलय् खवपय् चाह्यु वैपुं पर्यटकपिन्ता खवपया तकातपुली, जुजु धौ, भीगु हे पहः या पुतुम्हिचा, म्हवय्खा इयो उपहार काथं बियो वयागु खाँ काडः दिल ।

वयकलं तका तपुलीया गुणास्तर दय्कः पिकाय्मःगु, घरेलु उद्योगतय्ता बांलाकय्ता नगरपालिकां हदाय च्वडः ज्या साडः वगु खाँ ब्याक दिल । जनताया ग्वाहाली हे खवप दे हज्याय् फःगु खः धायोदिसे वयकलं तकातपुली पुयगु म्हवचाजक सिनं

याडः हःसेली थुगु पेशा ज्वडः च्वंपुं पेशा व्यवसायीपुं नं ज्या सानय्ता थाक्यो वगुलिं थव ब्यवसाय हे तानिला धाय्गु चिन्ता प्वंकः दिल ।

ज्या इवःसं ४ नं वडाया वडाध्यक्ष उपेन्द्र सुवाल तकातपुलीया शान खवपया ट्रेड मार्क अजनं च्वजाय्कः तय्ता थुकिया पेशा ब्यवसायी पिनि अजनं बांलाक हछ्याडः यंकय् मः धायो दिलसा भक्तपुर उद्योग वाणिज्य संघया नकी रोशनी मैया धौबञ्जारं थुगु तपुली पुडपुं म्हवचा जुयो वांसेलीं ब्यवसायीपुं चिन्ता कायो जूगु खाँ ब्याकसे तकातपुली पुयता सकल थासय् उत्साहित याय् मः धायोदिल ।

ज्या इवःया सभाया नायो भादगाउँले कालो टोपी उद्योग संघ या नायो सिताराम श्रेष्ठ देया म्हासिका पिब्वयो च्वंगु तकातपुलीता सरकारी कार्यालयया कर्मचारीपिन्ता पुय हे मःगु काथं ब्यवस्था याय् फःसा थुगु उद्योगता ग्वाहाली जुडगु खाँ काडः दिल ।

उगु ज्या इवःसं संघया न्वकु रत्नकाजी छुँ जु, सल्लाहकार विश्वराम दुवाल, भक्तपुर हस्तकला संघया नायो शम्भु श्रेष्ठ, भक्तपुर रेडिमेड ब्यापार संघया नायो राजेन्द्र कुमार प्रजापति पिसं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

उगु ज्या इवःसं मू पाहाँ प्रजापति जुं ज्या सनापुचः (कार्य समिति) या दुजः पिन्ता हानय् ज्या याडः द्यूगु खः ।

आदर्श आजादय न्हँ ब्वनामिपिन्ता लसकुस

साउन ३२ गते

आदर्श आजाद मा.वि. ब्वडः च्वंपुं न्हँपुं ११ तगिया ब्वनामिपिन्ता लसकुस अलय १२ गू तगिं ब्वडः पास जूपिन्ता लसहानयगु ज्या इवःया मू पाहाँ ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं बांलापु ब्वनामिपुं ब्वलांकयगु जूसा शिक्षकपुं बांलायमः अलय ब्वनामिपिसं च्वजःगु मन ज्वडः ब्वनयगु ज्या हछ्याडः यंकय् मः अलय मेपुं स्वयो थः कमजोरी भः पिय मज्यु धायो दिल ।

वयकलं समाजवाद उन्मुख राज्य व्यवस्थाय् जक गरिव जनताया भिंजुडगु खाँ काडः दिसे आना व्यक्तित्व विकासय उथिंयक मौका, धेबा म्वाय्कः निःशुल्क शिक्षा, उत्पादनया मू मू साधनता सामाजिकीकरण, योग्यता काथंया ज्या अलय ज्या काथंया ज्याला, उथिंयगु आर्थिकस्तर, थजगु समाजवादया मू विशेषता खः धायो दिसे ख्वप नगरपालिकां न्ह्याकः च्वंगु शैक्षिक संस्थाया परीक्षा बांलागु अलय सरकारं यागु लगानीया फलकाय्ता

वा बुई वगु ल्वयया खायँ छलफल

साउन ३२ गते

ख्वप नगरपालिका १० वडा कार्यालयया ग्वसालय वा बुई वैगु ल्वय या खायँ कृषि समितिया कजि नपां वडानं ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोराया नायोसुई छगू अभिमुखीकरण ज्या इवः यासे वयकलं चा जाँचय् याकयगु, पुसा ल्ययगु, पुसाखय् वास तयगु ज्या मयासेलिं समस्या ब्वलांगु अलय छु ल्वय धायगु सिइकः जक वास हवलय्मःधायोदिसे दायँ दायँ पतिकं सरकारं देसी सः हयो मब्यगुलिं समस्या वगु खाँ काडः दिल ।

अथेहे १० वडाया वडाध्यक्ष लक्ष्मी प्रसाद हयोमिखां नेपःया सरकारं वुँज्या खय् ध्यानमतःगुलिं समस्या वगु अलय ख्वप नगरपालिकां फक्व जनताया भिं ज्या याडः वगु खाँ काडः दिल । कृषि प्राविधिकपिन्ता क्यडः जक बालीया उपचार याय् मःगु खाँ काडः दिल ।

ब्वनामिपिसं अझ मेहनत याय्मः धायोदिल ।

सामुदायिक शिक्षा अज बांलाकय्ता अलय गरिवया सन्तान तय्ता नं च्वजाय्कः शिक्षा बिइकेता ख्वप नगरपालिकां शिक्षाया लागाय् हृदाय तयो ज्यासाडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं विद्यालयया शुल्क स्वयो नं ब्वकीपुं व ब्वनिपिनिगु मेहनतं शिक्षाया गुणास्तर गथे च्वं जक धाय् फै धायोदिल ।

अथेहे नेपाली विषयया शिक्षक आशाकुमार चिकंबजार जुं आदर्श आजाद कलेज देया थी थी थाय्या ब्वनामिपुं ब्वँ वैगु संगम स्थल काथं हज्याडः च्वंगु दः धायोदिसे गरिव ब्वनामिपिन्ता भिंगु, बांलागु शिक्षा बियगु कलेजया तातुना खः धायो दिल ।

ब्वनयकुथिया शिक्षा संकायया इन्चार्ज प्रेमजन थापा जुं ब्वनामिपिसं गुब्ले संघर्ष याय्गु त्वः तय् मज्यगु खाँ काडः दिसे ब्वनामिपिन्ता गथे याःसा बांलापुं ब्वनामिकाथं ब्वलांकय् फै दक ब्वनयकुथि मदिकक पला छिडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

सहायक प्र.अ. चक्र बहादुर चाकतुं लसकुस याडः द्यगु ज्या इवःसं शिक्षक राकेश सुकुपायो, विद्यालय प्रतिनिधिपुं प्रतिमा कार्की व सुनिता नेपालं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

कलेज/मा.वि. या प्राचार्य श्रीकृष्ण किसीया सभानायो लय् जुगु उगु ज्या इवः सं शिक्षकपिसं थःपुं ब्वनामिपिन्ता साफूया ज्ञान नपां नैतिक, व्यवहारिक व सामाजिक ज्ञान नं बियमःगु अलय ब्वनयकुथि हछ्याय्ता, तःलाकय्ता शिक्षक, ब्वनामि व अभिभावक पिनिगु मंकः कुतः दय्मः धायो दिल ।

ज्या इवःसं मू पाहाँ प्रजापति जुं हिंन्यगु तगिं उत्तीर्ण जुपुं ब्वनामिपिन्ता मतिनाया चिं लःल्हाडः ब्यगु खः ।

ज्या इवःसं ख्वप नगरपालिकाया कृषि प्राविधिक रवि ख्याजुं प्रस्तुतिकरण पिब्वगु उगु ज्या इवःसं वडाया दुजः कृष्ण प्रसाद दुमरु व समाज सेवी लक्ष्मी प्रसाद चवालं नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

स्वास्थ्य शिविर

साउन ३२ यते

खप नगरपालिका वडा नं ७ या वडा कानर्यालयया गवसालय हाडजोर्नी, नशा रोग व मिखाया जाँचया निःशुल्क शिविरयासे नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं स्वास्थ्य हे तहांगु धन जगुलिं ल्वय जुय हाँ हे स्वास्थ्य जाँच याकः स्वस्थ जुयो चवनय मःगु अलय खप नगरपालिकां म्हवचा धेबां बांलागु सेवा बियो च्वंगु अलय निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर चाय्कः नगरबासीपिन्ता सचेतना ब्यू ब्यू वगु खाँ काडः दिल ।

प्रमुख प्रजापति जुं न्हँहँगु नसा त्वसा मद्यपान धुम्रपान थजगु थी थी मपुनिगु ल्वय अप्वयो वगु खाँ ब्याकसे वयकलं नगरबासी पिनिगु साथ व ग्वाहाली अलय सल्लाह काथं नगरपालिकां ज्या साडः वगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवःसं ७ नं वडाध्यक्ष उकेश कवां जुं खप नगरपालिकां मदिवक थी थी ल्वयया शिविरत त तं वगु नपां

स्वास्थ्य संवेदनशील खयानं थाना तस्कं थिक्य जगु खाँ ब्याक दिल । अथेहे खप अस्पतालया निमित्त मेडिकल डाइरेक्टर डा. मजेश प्रताप मल्लं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

साँचा चाहिडकिगु लाँपुइ सुचुकुचु

भदौ १ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय २०८१ या सापारु पर्वता विचःयाड सापारु बलय साँचा चाहिडकिगु लाँपुइ सचेतनामूलक सुचुकुचु ज्या इवः खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति व उप-प्रमुख रजनी जोशीया न्हयलुवाय खपया खौमा त्वालं सुचुकुचु यासे दतात्रय थ्यंक जुगु सभासं न्वचु तयोदिसे प्रमुख प्रजापति जुं सापारु तःजिक हानयता संस्कृतिकःमिपुं मुंकः नपां इन्टरनेट व केबुल नेटवर्क नपां सेवा प्रदायकपुं नपां छलफल याडः वयागु खाँ काडः दिल ।

सुचुकुचु ज्या इवः छगु काथं संस्कृतिक अभियान काथं थथे याय् दःसा बांलाई धाय्गु क्यनयता खः धायोदिसे वयकलं

खप नगरपालिकां परम्परागत आधुनिक विधाया ल्यज्या याडः सिरपा लःल्हाड वयागु, खपया मूर्त अमूर्त सम्पदात ल्यंकः म्वाकः तयो पर्यटकपुं छक मवसें मगागु थाय् काथं म्हासिडके बियमः धायो दिल ।

अथेहे उप प्रमुख रजनी जोशीं खप नगरपालिकां लोकं हवागु नखा चखाया हःनय नखाचखाया खाँ ब्याकः सम्पदा ल्यंकः म्वाकः तयता जनताया साथ व ग्वाहाली दयमःगु नपां तःभ्वखाचां स्यंकः ब्यूगु अपलं सम्पदात ल्हवनय धुंगु छगु नेगु योजनात अः दाडः च्वंगु खाँ नपां अः डेङ्गुया समस्या दःगुलिं सचेत जुयमः धायोदिल ।

ज्या इवःसं खप नगरपालिका वडा नं. ३ या वडाध्यक्ष राजकृष्ण गोरं खपया लोकं हवागु सापारु नखा तःजिक हानय्गु मतिं सुचुकुचु ज्या इवः न्हयाकागु अलय नगरपालिकां कला व संस्कृति म्वाकय्गु ज्या याडः च्वंगु खाँ ब्याकः दिल ।

थी थी ब्वनय्कुथिया ब्वनामिपिसं नं ब्वति कःगु उगु च्याली सं अमिसं सन्देशमूलक प्लेकार्ड ज्वडः दे चाह्यूगु खः । उगु ज्या इवःसं सहकारी टिम, साफूकुथि व वाचनालयया प्रतिनिधिपुं नपां जनप्रतिनिधिपुं कर्मचारीपुं व स्थानीयपुं भःगु खः । ज्या इवःसं ८ वडाया वडाध्यक्ष कृष्ण प्रसाद कोजुं नं न्वचु तयो द्यूगु खः ।

गुँभवय

भदौ १ गते

नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति व उप-प्रमुख रजनी जोशी खवप नगरपालिका सहरी महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन समिति खवप नगरपालिकाया ढ या ढासाढुं (सूर्य विनायक) इनरे गणेढ्योया ढ्यो थाय् भ्नायो गुँ भवय ज्या इवः सं भ्नायो ढार्ग निर्देश याडः दिल ।

साढारु ढर्व स्वयो दिल

भदौ ४ गते

साढारु ढर्व २०ॢ१ स्वयो दिसे खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति उप-प्रमुख रजनी जोशी, प्रमुख जिल्ला अधिकारी रोशनी कुढारी श्रेष्ठ ढढां प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वसन्त भढुराई ढढांया ढेढेढुं ।

एभरेष्ट स्कूलया ढ्वनाढिढुं खवप नगरपालिकाय्

भदौ ॢ गते

खवप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु ढढां एभरेष्ट इङ्गलिश स्कूलया ढ्यागतगिंया ढ्वनाढिढुं वयो नगरपालिकाया शिक्षा, स्वास्थ्य लागाय् याडः ढ्वंगु ज्या व नगरया समसामयिक विषय अन्तरक्रिया यागु जुल । उगु अन्तरक्रियासं नगर प्रमुख प्रजापति जुं ता ईनिसैं थानाया ढ्हयलुवा ढिसं याडः ढ्युगु योगढानं खवप ढे थौ शिक्षा, स्वास्थ्य, सम्पढा ल्यंकः ढ्वाकः तय्गु, सुढुकुढुकु व कासाया लागाय् थौया

ई तक हय ढःगु खः ढायोदिसे ढ्ह्या ढ्ह्या ढागरिकढिसं थःथःगु लागां ढेश व जनताया सेवा यायगु भावढां ज्या सांसा ढे हज्याइगु अलय् थौया ढ्वनाढिढुं कढ्हेया ढेया भाला कुबिइढुं जुगुलि अःनिसैं हे ढेश व जनताया सेवा यायगु भावढा तयो ढ्वनय्ढः ढायोदिल । अनुशासन त्वःत ज्यासानिढुं ढनूत ढ्हनु न ढ्हनु अढुं कानुनया ढन्ढाय् लाइगु खौं व्याकसे वयकलं ढ्हिया ढ्हिथं ढ्हुंगु खौं सय्केगु ढतिं आखः ढ्वनय् ढःगु खौं काडः दिसे ढूर्त अढूर्त सम्पढाया ढू थाय् भ्नीगु ढे खः ढायो दिसे थुकिया ढहत्व थूसा जक थुकिता ल्यंकः ढ्वाकः तय्ढः ढाइगुलिं स्थानीय ढाढ्यक्रम ढय्कः ढ्वंकय् बियागु अलय् नगरपालिकां सम्पढा ल्यंकः ढ्वाकः तय्ढा हढाय्तयो ज्या साडः वगु खौं ढढां विषयगत खौं ढं काडः दिल ।

ढ्वनाढिढिसं नगर प्रमुख जु ढढां खवढय त्वनय्गु ढाः, ढ्राकृतिक ढ्रकोढ वयवस्थाढन, जेष्ठ ढागरिक सेवा, बेरोजगारी समस्या, सांस्कृतिक सम्पढा ल्यंकः ढ्वाकः तय्गु विषय, बजेट ढय्केगु, विकास निर्माण, अनुगढन, नगर विकास योजनाया तर्जुढा, ढागरिक ढिनिगु गुढासो ढ्यनय्गु तरिका थजगु थी थी खौंत ढ्यंगु जुल ।

बी.एस.सी. नर्सिङ कक्षा चाय्केगु योजना दःगु

मदौ ७ गते

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं ब्वनामिपिन्ता ब्वनय मः धाय्गु भावनां ग्वाकः अध्ययनशील व सामाजिक दय्केगु दायित्व शिक्षकपिनिगु खः धायो दिल । उगु खाँ वयकलं खप नगरपालिकापाखं चाय्कः तःगु खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानया नर्सिङ विभागया शिक्षक-शिक्षिकापुं नपां नपालाय्गु इवल्य काडः दिसे वयकलं खप नगरपालिकां नर्सिङ पाखय् बी.एस.सी नर्सिङ चाय्केगु योजना दःगु खाँ काडः दिल ।

वयकलं शिक्षाता उद्योग काथं न्ह्याकय तांसेलिं शिक्षा तस्कं थिकय जुयो सर्वसाधारण मनूतय्सं काय मफैगु जुयो वगु उकिं खप नगरपालिकां दांक, भिंक स्वास्थ्य सेवा बियो जनताया सेवा याय्ता खप अस्पतालं बांलाक, भिंकः दांक चवय थ्यंकः

आखः ब्वंकय्ता शैक्षिक संस्थात चाय्कः वयागु खाँ नपां कमजोरपुं मचातय्क बांलाकय्गु ज्या शिक्षकपिसं याय् मःगु अलय् संस्थाय् ज्या साडः च्वंपुं शिक्षक कर्मचारीपिसं थःगु व्यक्तित्व विकास नपां नपां संस्था परन्तु ल्यंकः म्वाकः तय्गुलि विशेष ज्या याय् मः धायोदिल ।

वयकलं देश व समाजप्रतिया कर्तव्य पू वानिगु पहलं ज्या सानय्ता शिक्षक कर्मचारी पिन्ता धायोदिसे शैक्षिक लागाय् खप ह्युपा हःगु खाँ ब्याक दिल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया उप-प्रमुख रजनी जोशी जुं समाजया सेवायाय धाय्गु भावना नागरिक पिंकय ब्वलानय् मःगु खाँ ब्याकसे खपया दक्षपुं नर्सपुं देशां देछिया अस्पतालय इमानदार जुयो सेवा याडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे खप दे शिक्षाया मूथाय काथं हज्याडः वयो च्वंगु अजनं थुकिता बांलाक हज्याछ्यां यंकय् मः धायो दिल ।

खप नगरपालिका वडा नं ९ या वडाध्यक्ष रबिन्द्र ज्याख्वं दक्षपुं न्हंगु पुस्ता ब्वलांक यंकय्गुलि संस्था मदिकक हज्याडः च्वंगु खाँ कुल दिसे म्हवचा धेबां बांलागु भिंगु शिक्षा बियगु तातुना नगरपालिकां कायो च्वंगु नपां खप विश्व विद्यालय चायकिगु तातुडः हज्याडः च्वंगु खाँ काडः दिल ।

ज्या इवः सं खप बहुप्राविधिक अध्ययन संस्थानया प्राचार्य डा. रत्न सुन्दर लासिवा, नर्सिङ विभागया विभागीय प्रमुख ईश्वरी डंगोल, शिक्षिका प्रभा प्रजापतिं नं न्वचु तयो द्युगु खः ।

न्वचु कला ज्याइवः

मदौ ७ गते

खप नगरपालिका वडा नं ५या ग्वसालय् शुक्रवार भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलनमा विद्यार्थीको भूमिका' नांया माध्यमिक तगिं (गुगु निसें हिंन्यगु) व्यागु न्वचु कला ज्याइवःजुगु जुल ।

उजु ज्या इवःया सभाया नायो नपां खप नगरपालिका वडा नं. ५ या वडाध्यक्ष योगेन्द्र मान बिजुक्छें जुं खप नगरपालिका 'सदाचारया टापु, नपां भ्रष्टाचार मरुगु संस्था काथं म्हासिइका पिब्वयो वगु खाँ व्याकसे थथे याय् फःगु नेपाल मजदुर किसान पार्टीया भ्रष्टाचार छतिं हे याकय् मबियगु नीति व थौं स्वयो डन्यदा खुइदा हँ निसें भ्रष्टाचार विरोधी आन्दोलन याडः हज्याडः वगुलिं खः धायो दिल ।

आदर्श आजाद मा.वि. या प्रधानाध्यापक श्रीकृष्ण किर्सी धात्थे धाय्गु खःसा ब्वनामिपिसं राजनीति याय् मज्यु धाय्गु खाँ गलत खः धायोदिसे खराब, भ्रष्टाचारी व जनविरोधी नेता,

पार्टीया ल्यूनय वानय्गु मखु देश व जनताया सेवाखय हज्याय्ता सुनं पानय फैं मखुधायो दिल ।

उगु धिं धिं बल्लाय् वासु मा.वि. या प्रतिका शाही (१० तगिं) न्हाप, वागीश्वरी मा.वि या आस्था गुमांजु (११ तगिं) ल्यू, एभरेष्ट मा.बिया सिल्भिया खड्का (९ तगिं)ल्यू या ल्यू व सैनिक आ.मा.वि. या उत्सव आचार्य- (१२ तगिं) ता हपाः सिरपा लागु खाँ निर्णायक मण्डल (क्व छिना पुचः) या कजि आशा कुमार चिकबञ्जारं जुं न्यकः द्युगु खः । क्वछिना पुचःया दुजपुं विमल प्रधान व रुपकेशरी उलक पुं खः ।

जनप्रतिनिधि नारायण प्रसाद त्वानाबासुं ग्वाहालीयापुं सकलसिता सुभय देछासे सिरपा छुं दिन लिपा बिइगु खाँ काडः दिल ।ज्या इवः आदर्श आजाद मा.वि. सं जूगु खःसा जनप्रतिनिधिपुं कृष्ण प्यारी भुजु, रिता फसिकव नं भःगु खःसा शिक्षक लक्ष्मी सुन्दर सुवालं ज्या इवः न्ह्याकगु खः ।

कासा हज्याकयूता अन्तरतह मिलय जुयो हज्यायूमः प्रमुख प्रजापति

मदौ ९ गते

युवा तथा खेलकुद मन्त्री तेजलाल चौधरीया मू पाहँल्य मन्त्रालयया गवसालय आनाया सभाकक्षसं च्वंगु बैठकय् मन्त्री चौधरी मन्त्रालयं स्वनिगःया हिच्यागू नगरपालिकाया कासाया ज्या इवः च्वछाय बहज्गु खँ कुलदिसे मन्त्रालयं मथां हे कासा सम्बन्धीया कानून हिलय तांगु खँ काडः दिल ।

वयकलं ख्वप नगरपालिकां शिक्षा, स्वास्थ्य नपांतपां कासा लागाय् याडः च्वंगु ज्या देशां देखिसिनं चर्चा याडः च्वंगु खँ कुलदिसे संघ व प्रदेश खटय् याडः छ्वपुं थं मथं नेसम्हा कासा स्यनामिपिन्ता स्थानीय तहया ब्वनयकुथि कासा स्यंकय् बियता कुतः जुयो च्वंगु खँ काडः दिल ।

मन्त्री चौधरी जुं स्वापु दःपुं नपां मदिकक बैठक जुयो च्वंगु खँ काडः दिसे स्वनिगः या प्रमुखपिनि पाखं देशां देखिया लागिं नीति नियम, ऐन कार्यविधि दय्क मः काथंया राय सुभावा दैगु आशा याडः दिल ।

ज्या इवःसं ख्वप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापतिजुं स्थानीय तहता चिच्याहंगु पूर्वाधारत दय्केगु व धिंधिं बल्ला कासा याकय् बिय मःगु, प्रदेश सरकार पाखं थिक्कचागु मध्यम खालायायगु पूर्वाधार व कासाया धिंधिं बल्लात अलय् सड्घं राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय स्तरयायगु पूर्वाधार व कासाया धिंधिं बल्ला याकय् बिय मःगु अलय् संघ प्रदेश व स्थानीय समितितयगु दश्वी मिलय् याडः पूर्वाधार दय्केगु व कासा या धिंधिं बल्लात याःसा कासाता हछ्यायता अपुइगु खँ काडः दिल । अलय् राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं ब्वलांकयूता व्यवस्थित पूर्वाधार दय्के मः धायोदिसे कासामिपिन्ता लाहातय ज्या दै काथं रोजगारया अवसर बियो अमिता मन च्वजाय्केता कासाता नं विश्वविद्यालयं उथिगंयक उपाधि बिय मःगु बिचः प्वंकः दिल ।

वयकलं ख्वप नगरपालिकां भलिबल, भतिंग्वारा, बक्सिड, जिम्नास्टिक, खँ बल व करँते याडः खुगू कासा याता मदिकक स्यनयगु ज्या याडः च्वडागु खँ ब्याकसे आत्मरक्षाया तालिम नपां छिकोड कासाया प्रशिक्षण बियो च्वडागु खँ काडः दिल ।

वयकलं बेखाल टेबुलटेनिस कभर्ड हल दय्कः स्यडः वयो च्वंगु नपां कासाया कभर्ड हल व बक्सिड कभर्ड हल दय्कः स्यडः वयागु खँ नं काडः दिल । दायँ दायँ पतिकं अन्तरनगर कासाया धिंधिंबल्ला यासे न्हपांगु दाँ २०७४ य् भलिबल, नेगूगु दायँ २०७५ करँते, स्वंगूगु दायँ २०७६ य् एथ्लेटिक्स, प्यंगूगु दायँ २०७७ य् च्सेस खुगूगु दायँ

२०७९ खो खो व न्हयगूगु दायँ २०८० सं मिसातयगु कबड्डी या धिंधिं बल्ला न्ह्याक वयो च्वडागुलि वांगु दायँ सामुदायिक व निजी ब्वनय कुथिया ८२ गू ब्वनयकुथिया २५०० म्हा स्वयो अपल सिनं ब्वति कःगु खँ ब्याकः दिल ।

ख्वप नगरपालिकापाखं राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं ब्वलांकः वगु अलय् कासामिपिन्ता दायँ दायँ पतिकं हानय्ज्या याडः वयागु खँ नं काडः दिल ।

ज्या इवःसं मन्त्रालयया सचिव सुमनराज अर्यालं कासा हज्याकयगु व व्यवस्थापनया लागिं मन्त्रालयं नीतिगत सुधार यायूता ऐन नियम व नीति हिड्कः छसिकाथं सम्भावित लागायायपुं नपां सुभावात मुडः वयागु खँ ब्याकः दिल ।

अथेहे राष्ट्रिय खेलकुद परिषदया दुजः सचिव टड्कलाल घिसिडं खेलकुद परिषदया ५९ कगु वार्षिकोत्सवं निसं कासामिपिन्ता जक मखुसं स्थानीय तहतयूतानं सिरपा बियगु ज्या न्ह्याकगु मन च्वजाय्केता छगू छगू स्थानीय तहलय् छगू कासाया कभर्डहल व आउटडोर हल दयमःगु खँ कुलः दिल ।

ज्या इवःसं गोडावरी नगरपालिकाया प्रमुख गजेन्द्र महर्जनं नगरपालिकां मेयर कप भतिंग्वारा कासा याडः वयो च्वंगु खँ ब्याकसे साफ कासाया धिंधिं बल्ला सं स्वर्णपदक त्याकपुं कासामिपिन्ता मसितलय डाद्वतका दां भत्ता बियगु ज्यातं न्ह्याकगु खँ काडः दिल ।

अथेहे तारकेश्वर नगरपालिकाया प्रमुख कृष्ण हरि महर्जनं तारकेश्वर नगरपालिकां दकलय् न्हःपां मेयर कप कासाया गवसः गवयो थी थी खुगू कासाया धिंधिं बल्ला यागु नपां हिस्वकगू राष्ट्रिय कपय् स्वनिगलय् न्हाप जूगु खँ ब्याकसे कासाता समुदाय पाखं हे बांलाक भिंक यंकय् मःगु मन्त्रालयं थुकिता अनुगमन व ल्यज्या याडः बियमः धायो दिल ।

अथेहे दक्षिणकाली नगरपालिकाया प्रमुख मोहन बस्नेतं अन्तर्राष्ट्रिय कासामिपुं छसिकाथं ताडः (पलायन जुयो) वांगुलि चिन्ता प्वंकसे कासाया पूर्वाधार विकासया निंति मन्त्रालयं ध्यान तयमः धायोदिलसा बुढानिलकण्ठ नगरपालिकाया प्रमुख मिठाराम अधिकारी थःगु नगरपालिकां नगरकप कासात न्ह्याकः कासामिपिन्ता हानय्ज्या याडः वयो च्वडागु खँ काडः दिल अलय् नगरपालिका बुढानिलकण्ठ कासा ख्यः दयकेता बजेट छखय् लिड्क पूर्वाधार दय्कः च्वंगुलि संघ पाखं गवाहलि दैगु आशा याडः दिल । अथेहे गोकर्णेश्वर नगरपालिकाया प्रमुख दिपक कुमार रिसालं नगरपालिकां स्वंगु डोजो न्ह्याक वगु खँ कासे अन्तर्राष्ट्रिय कासा म्हित वापिन्ता फयखः (हवाइ जहाज)या टिकटया ब्यवस्था याडः वियगु खँ काडः दिल ।

ज्या इवःसं (कीतिपुर) केपु नगरपालिकाया कार्य वाहक प्रमुख शुभ लक्ष्मी शाक्य व चन्द्रगिरी नगरपालिकाया वडा नं. १५ या वडाध्यक्ष धन श्याम लुइटेले पिसं नं पालिकाया कासाया ज्या इवः व स्वंगुतं सरकारं कासाया लागाय् याय् मःगु ज्याखय् थः थः गु राय सुभावात तयो द्यगु खः ।

स्वः भाल

भदौ ९ गते

खप नगरपालिकाया गवसालय् गुन्हिपुन्ही सापारु २०८१ भाद्र ६ गते निसै १० गते तक क्यनिगु परम्परागत व आधुनिक विधाया प्याखंतय्गु ल्यज्याया लागिं खप नगरपालिका वडा नं. ६ मुलाछै क्यडः च्वंगु प्याखं अलय् खप नगरपालिका वडा नं. ९ दतात्रय पिब्वयो च्वंगु थी थी प्याखंत स्व भायो दिसे खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जु ।

अथेहे खप नगरपालिका वडा नं. ३ नासमनाय् खप नगरपालिकाया उप-प्रमुख मूल्यांकन स्थलय् भायो थी थी प्याखं तः स्वयो दिल ।

खप इन्जिनियरिङ्गया शैक्षिक ब्वज्या

भदौ १० गते

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजया गवसालय् प्यंगू दँ या ब्वनामिपिनिगु प्रोजेक्ट व डागगू दाँ या ब्वनामिपिनिगु थैसिसया छन्हूया शैक्षिक ब्वज्या छगू समारोह यासे क्वचाल ।

ज्या इवः सं खप नगरपालिकाया प्रमुख नपां कलेज ब्यवस्थापन समितिया नायो सुनिल प्रजापति जुं कलेजया खाँय् मेपुं वरिष्ठ व्यक्तित्वपुं पाखं बौद्धिक व राजनैतिक रूपं ल्यज्या (मूल्याङ्कन) याडः वयो च्वंगु खाँ ब्याकसे ब्वनामिपिसं कलेजता अजनं च्वजायकेता अनुशासित व लगनशील जुयो थः थः गु जिम्मेवारी पूर्वाक्यता ह्य्यायता अनुरोध याडः दिल ।

वास्तुकला मू थाय खपय ब्वनिपिनिगु स्तर अजनं स्तरीय जुयमःगु खाँ ब्याकसे वयकलं ज्या सानयबलय दुःख कष्ट जुइ दक चिन्ता मकसं मेहनतया फल दैगु अलय् थःगु स्वाभिमान ल्यडः च्वनि धायो दिल ।

मेपिसं हेलायाइगु खप दे थौं प्रतिष्ठाया मु थाय् जू जुं

वगु खाँ ब्याकसे वयकलं भ्रष्टाचारया हृदबन्दी म्याद खारेज याय मःगु अलय् देया न्हयलुवा जुइपुं मनूत इमानदार व अनुशासित जुयमः धायो दिल ।

खप नगरपालिकाया उप प्रमुख नपां कलेज ब्यवस्थापन समितिया न्वकु रजनी जोशी शैक्षिक योग्यता ब्यवसायिकरण याय् सय्के मःगु खाँ काडः दिल । प्रविधि व न्हूँ न्हूँगु संरचनाया खाँय् बिचः याय् मःगु खाँ ब्याकसे वयकलं च्वयया शिक्षा काय्ता विदेशय् वासां ल्याहाँ वयो नेपःया सेवा याय् मः धायो दिल ।

खप इन्जिनियरिङ्ग कलेजया प्राचार्य ई-सुजन माकं लाहातय ज्या दय्केगुलि गवाहली याय्ता एल्मुनाइपिनिगु ट्रेनिङ एण्ड प्लेसमेन निः स्वानय्गु कुतः जुयो च्वंगु खाँ ब्याकसे कलेजं खप उद्यमशीलता कोष ब्यवस्था याडः ब्वनामिपिनिगु उद्यमी सीप ह्य्याक्यता गवाहली याडः च्वंगु दः धायोदिल ।

खप कलेज अफ इन्जिनियरिङ्ग या प्रा.ई. सुनिल दुवालं समस्या व पंगः नपां ल्वाय फःपुं दक्ष प्राविधिक जुय फय्के मः धायो दिल ।

खप इन्जिनियरिङ्गया उप प्रचार्य डा. सुवेगमान बिजुक्छै जुं ब्वनामिपुं सामाजिक मनु जुय मःगु उकिया लागिं सामाजिक ज्या इवः सं ब्वति कायो वानय् म धायो दिल ।

ज्या इवःसं आर्किटेक्चर युरिका राजवंशी नं न्वचु तयो द्युगु खः शैक्षिक ब्वज्या सं आर्किटेक्चरया ४१ गू शोधपत्र कम्प्युटरया हिंछगु प्रोजेक्ट इलेक्ट्रोनिकस एन्ड कम्प्युनिकेशन इन्जिनियरिङ्गया हिगू प्रोजेक्ट व थी थी ताजिया नमुना व छपाइ तयो तयागु खाँ गवसाखलं धःगु खः ।

क्वचाय्केगु ज्या इवःसं शैक्षिक ब्वज्याखय् ब्वति कःपुं ब्वनामिपिन्ता सिरपा व दसिपौ लः ल्हाडः ब्युगु खः ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल थ्री थ्री मेसिनया उलेज्या

मदौ १२ गते

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल रेडियोथेरापी, मोडुलर ओ.टी. व २५६ स्लाइस क्षमताया अत्याधुनिक सिटिस्क्यान मेसिन सेवा न्ह्याकगु जुल । नेपाल सरकार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयया मन्त्री मा. प्रदिप पौडेल उलेज्यायासे जनताया सेवा हदाय तयो नागरिक पिनिगु स्वास्थ्य सेवाय स्वास्थ्य संस्थातयसं ज्यासानय मःगु विशिष्टकृत सेवा सुबिधा अःपुक काय मफयो च्वंगु इलय स्वास्थ्य बिमां थथे याय् फैगु खाँ नपां मःगु स्वयो अपः चिनी तयो दयकगु वस्तुखय् चिनीकरया व्यवस्था याडः बिमाय् मूनय फैगु, १६ लाख घरपरिवारय् नेपाल सरकारया स्वास्थ्य बिमा दुथ्याडः च्वंगु खाँ ब्याकसे वयकलं बिमा यागुवापत मुँ वडगु प्रिमियम (धेबा) ता बिमा कोषय मुडः बिमाया सेवा अज बांलाकय् फै धायो दिल ।

वयकलं विमाया स्रोत सुनिश्चित यायमःगु खाँ नपां स्वास्थ्य उपचार यायां जनतात भन भन गरिब जुयोवांगुलिं मपुनिगु ल्वयया खायँ सचेत यायमः धायो दिल ।

ज्या इवःसं नेपाल मजदुर किसान पार्टीया छ्याञ्जे नपां सांसद माननीय प्रेम सुवाल अस्पतालया व्यवस्थापन व सेवा प्रवाहसं अस्पताल विकास समिति कर्मचारी, डाक्टर, नर्सपिनिगु तह्रांगु लाहादैगु खाँ नपां खप विश्व विद्यालय चाय्कः देशविदेशया ब्वनामिपिन्ता अःपुक शिक्षा बियगु योजना दःगु भक्तपुर अस्पताल, शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्र व भक्तपुर अस्पताल, शहीद धर्मभक्त राष्ट्रिय प्रत्यारोपण केन्द्र व भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल छगु तुं याड भक्तपुर स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान काथं हछ्यायगु विषय न्हपां नं खाँ जूय धुंगु खाँ स्वाडः दिसे वयकलं दक्षचिकित्सक ब्वलांकयता स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान दयमः धायोदिल ।

वयकलं योग्यता काथंया ज्या, ज्या काथंया पारिश्रमिक याय फःसा चिकित्सक व कर्मचारीपुं मन च्वजाय्किंगुलिं सेवाया

स्थापित्व व बहुवां नं कर्मचारी पिनिगु मनोबल च्वजाइ धायो दिल । नपां लब नय्गु स्वयों नं सेवा भावं स्वास्थ्य संस्थान हज्यायमः धायोदिसे ल्वय हे जुइके मबियता जनचेतनामूलक ज्या साँ सां पत्रु नसां मपुनिगु ल्वय अप्वयो वगुलिं पत्रु नसा (जंक फुड) दयके मः धायो दिल ।

सांसद सुवालं जनता तयसं छँ बूँ मियो स्वास्थ्य उपचार याय् मःगु बाध्यता कांसे प्रधानमन्त्री, मन्त्री व सरकारया मुख्य मुख्य मनुतयसं नेपालय् हे स्वास्थ्य उपचार याय् फैगु लकस दयके मः धायोदिल ।

खप नगरपालिकाया प्रमुख सुनिल प्रजापति जुं भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालय् सुविधां जःगु स्वास्थ्य उपकरण तःसेलिं क्यान्सरया ल्वगिपिन्ता अःपुगु अलय नेपः या सरकारं क्यान्सर ल्वगिपिन्ता धेबा म्वायकः उपचार यायता कुत यायमः धायोदिसे न्हयगुतुं प्रदेशय् क्यान्सर अस्पताल तयमःगु अलय सरकारी अस्पतालत बांलासा निजी अस्पतालय् थिकय् याड वास याय् म्वालिगु खाँ ब्याकसे भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल तयता खप नगरपालिकां जग्गा ब्यूगु अलय आना जूगु अनियमितता व भ्रष्टाचार मजुइकेता नगरपालिकां यागु कुतः कुलदिसे छुं नं संस्था तातुक तयगु खःसा उपचार सुविधां जायक दक्ष जनशक्ति तयमः धायोदिल प म् ख प्रजापतिजुं आधुनिक व सुविधांजःगु भवन दयकेता बजेट छख्य लिइकेमःगु, कानून बमोजिम दर्ता मयागु एनजिओ आइएनजिओया प्रतिनिधि छुं संस्थाय् दुजः मनोनयन याय् मज्यूगु कर्मचारी विनियम तुरुन्त हिलः कर्मचारीपिन्ता स्थापित्व बियो फुक्क सरकारी अस्पतालता सुविधां जायकेता ग्वाहाली यायमःगु, फुक्क प्रदेशय क्यान्सर अस्पताल दयके मःगु अलय क्यान्सरया फुक्क उपचार धेबाम्वायकः याय् मःगु खाँ पिब्वसे स्वास्थ्य मन्त्री पौडेलया ध्यानाकर्षण याडः दिल ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय सचिव डा.रोशन पोखरेलया सभानायोलय क्वचःगु उगु ज्या इवः सं भक्तपुर क्षेत्र नं. २या सांसद दुर्लभ थापा, नेपालया लागि भारतीय राजदूत नवीन श्रीवास्तव, भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया निमित्त कार्यकारी निर्देशक उज्ज्वल चालिसै नं न्वचु तयो द्यगु खः ।

ज्या इवः सं मन्त्री पौडेलं नेपः या सरकारया ग्वाहाली निःस्वांगु मोडुलर ओ. टि.व २५६ स्लाइसया सीटिस्क्यान मेसिन, अस्पतालता लः ल्हाडः ब्यूगु खःसा नेपः या लागि भारतीय राजदूत श्रीवास्तवं भारत सरकारपाखं भक्तपुर क्यान्सर अस्पतालया लागि अनुदान काथं ब्यूगु रेडियो थेरापी मेसिन अस्पतालता लः ल्हाडः बिल ।

भक्तपुर क्यान्सर अस्पताल थि थि मेसिनया उलेजया

(२०८१ मदी १२ गते)

खप नर्सिङ्ग विभागया शिक्षक, शिक्षिकापुं नपां छलफल

(२०८१ मदी ७ गते)

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयसं कासा विकासया बैठकसं
ख्वप नगर प्रमुख प्रजापति (२०८१ मदी ९ गते)

ख्वप इन्जिनियरिङ्ग कलेजय् शैक्षिक ब्वज्या

(२०८१ मदी १० गते)

